

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Využití elektronického podpisu při komunikaci s finančním úřadem

Václav Skočdopole

Bakalářská práce
2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Václav SKOČDOPOLE**

Studijní program: **B6209 Systémové inženýrství a informatika**

Studijní obor: **Informatika ve veřejné správě**

Název tématu: **Využití elektronického podpisu při komunikaci s finančním úřadem**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Historie používání elektronického podpisu
2. Používané datové formáty a metody zabezpečení
3. HW a SW požadavky
4. Daňový portál a daňové informační schránky
5. Zhodnocení využívání elektronického podpisu v komunikaci daňových poplatníků s finančními úřady

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- [1] HAMÁČEK, Petr, STAUDEK, Jan. Bezpečnost informačních systémů: Metodická příručka zabezpečování produktů a systémů budovaných na bázi informačních technologií. Praha: Úřad pro státní informační systém, 2000. 130 s.
- [2] KOSEK, Jiří. XML pro každého : podrobný průvodce. [s.l.] : Grada Publishing, 2000. 163 s. ISBN 80-7169-860-1.
- [3] Platná legislativa.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Tomáš Kořínek

Ústav systémového inženýrství a informatiky

Datum zadání bakalářské práce:

1. října 2007

Termín odevzdání bakalářské práce:

19. května 2008

prof. Ing. Jan Čapek, CSc.
děkan

L.S.

doc. Ing. Pavel Petr, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 31. října 2007

SOUHRN

Práce popisuje používání elektronického podpisu při komunikaci daňových poplatníků s finančními úřady. Mapuje historii elektronického podávání a porovnává míru jeho využívání s klasickým „papírovým“ způsobem. Zaměřuje se na specifické podmínky tohoto procesu. Poukazuje na legislativní překážky, technické problémy a na chyby, které vznikají při používání kvalifikovaného certifikátu. Jsou zde nastíněny výhody a nevýhody pro občana i státní správu.

KLÍČOVÁ SLOVA

zaručený elektronický podpis, kvalifikovaný certifikát, elektronická podání, daňové informační schránky

TITLE

Use of electronic signature for communication with tax office

ABSTRACT

The work describes the use of electronic signature for the communication of tax-payers with tax offices. It records the history of electronic file and compares the rate of its use with classic “paper” way. The work focuses on the particular conditions of this action. It points out legislative obstacles, technic problems and errors that rise from the use of qualified certificate. There are mentioned advantages and disadvantages for residents and public administration.

KEYWORDS

advanced electronic signature, qualified certificate, electronic files, tax information pages

OBSAH

Úvod.....	7
1. Základní pojmy	8
1.1. Datová zpráva.....	8
1.2. Elektronický podpis.....	8
1.3. Zaručený elektronický podpis (ZAREP).....	8
1.4. Certifikát.....	9
1.5. Poskytovatel certifikačních služeb (PCS)	9
1.6. Elektronická podatelna.....	9
1.7. Daňový portál.....	9
1.7.1. Elektronické podání (EPO)	9
1.7.2. Daňová informační schránka (DIS).....	10
1.8. Společné technické zařízení správce daně	10
2. Historie elektronické komunikace daňových poplatníků s FÚ	11
2.1. Možnosti před zavedením elektronického podpisu.....	11
2.2. Průběh zavádění zaručeného elektronického podpisu.....	11
3. Legislativní stránka	15
3.1. Obecné právní normy	15
3.2. Daňová legislativa	16
4. Technický popis	17
4.1. Koncepce.....	17
4.1.1. Rozhraní	17
4.1.2. EPO	17
4.2. Technologie.....	17
4.2.1. Serverová část	18
4.2.2. Klientská část	18
4.3. Požadavky na straně uživatele.....	18

4.3.1.	Přijetí a zpracování datového souboru	18
4.3.2.	Vyplnění formulářů podání; stažení off-line verze aplikace	19
4.4.	Řešení na straně ministerstva financí	20
5.	Datové formáty	22
5.1.	Popis struktury souborů	22
5.1.1.	Formát souborů s oddělovači	22
5.1.2.	Formát souborů XML	23
5.2.	Podání písemnosti	24
5.2.1.	Kódování	25
5.2.2.	Testovací režim	26
5.3.	Rozhraní číselníků	26
5.4.	ZAREP	27
5.5.	Zjištění stavu podání	28
6.	Zabezpečení	29
6.1.	Důvěryhodnost aplikace	29
6.2.	Zpracování písemnosti a její doručení	29
6.3.	Příjem písemnosti a stav zpracování	30
7.	Možnosti a podmínky elektronické komunikace s FÚ v praxi	31
7.1.	Zřízení kvalifikovaného certifikátu	31
7.1.1.	Co musí udělat daňový poplatník na svém počítači	31
7.1.2.	Co budou dělat na registračním místě certifikační autority	32
7.1.3.	Co s nově získaným certifikátem	33
7.2.	Vytváření elektronického podání	33
7.2.1.	Formuláře na stránkách ČDS (MFCR)	33
7.2.2.	Použití prostředků třetích stran	35
7.3.	Daňové informační stránky	35
7.4.	Specifické podmínky komunikace s finančním úřadem	36
8.	Zhodnocení	37
8.1.	Vývoj počtu kvalifikovaných certifikátů	37

8.2.	Elektronická podání.....	42
8.2.1.	Zhodnocení EPO v rámci ČR.....	42
8.2.2.	Zhodnocení EPO v rámci regionu.....	45
8.2.3.	Zhodnocení EPO na lokální úrovni.....	46
8.3.	Zřizování a využívání daňových informačních schránek.....	47
8.4.	Výhody a nevýhody používání elektronického podpisu.....	50
8.4.1.	Výhody.....	50
8.4.2.	Nevýhody.....	51
8.5.	Časté chyby.....	51
	Závěr.....	53
	Seznam literatury a použitých zdrojů.....	54
	Seznam obrázků.....	57
	Seznam tabulek.....	58
	Seznam grafů.....	59
	Seznam zkratk.....	60
	Seznam příloh.....	63

Úvod

Prostředí Internetu a jeho dostupnost stále širšímu okruhu občanů vytváří příznivé podmínky pro zavedení elektronické komunikace s orgány veřejné správy. Daňová správa Ministerstva financí České republiky uvedla již začátkem roku 1993 do provozu Automatizovaný Daňový Informační systém „ADIS“, který byl od počátku koncipován jako integrovaná počítačová podpora celého spektra činností spojených se správou daní podle příslušné legislativy. Koncepce systému umožnila jeho další rozšiřování například i tak, aby umožnil občanům využít potenciál výpočetní techniky pro přímou elektronickou komunikaci s finančním úřadem, usnadnit jim mnohdy značně obtížné ruční vyplňování daňových podání a v neposlední řadě uvolnit kapacitu pracovníků daňové správy směrem od ručního pořizování dat z listinných dokumentů k automatizovanému daňovému řízení s použitím zkontrolovaných a autorizovaných elektronických dat.

Cílem této práce je popsat postupy a činnosti při komunikaci daňových poplatníků s finančními úřady, jakým způsobem je využíván elektronický podpis. Je zde vylíčena historie elektronického podávání a popsány související právní normy. Dále jsou uvedeny použité technologie, systémové požadavky na straně daňového subjektu a řešení na straně ministerstva financí včetně použitých datových formátů a metod zabezpečení.

V rámci hodnocení sleduji celkový vývoj vydávání kvalifikovaných certifikátů. U elektronického podání popisuji vývoj podávání podle měsíců. Porovnávám podíl jednotlivých typů písemností, rozdělení počtu podání podle velikosti obce, vývoj elektronického podání podepsaného zaručeným elektronickým podpisem s vydáváním kvalifikovaných certifikátů a podíl elektronických podaných písemností na celkovém počtu shodných typů písemností finančního úřadu. U daňových informačních schránek sleduji rozdělení podle typu subjektu, podle pohlaví a věkové kategorie nahlízejících a počty schránek podle velikosti obce.

Zvolil jsem si toto téma, protože pracuji na finančním úřadě a mám k této problematice velice blízko. Poznatky, které jsem při vypracování této práce získal, jsou přínosem pro moji profesi. V rámci přípravy materiálů jsem si pořídil kvalifikovaný certifikát, podal jsem elektronicky přiznání k dani z příjmu fyzických osob a zřídil jsem si daňovou informační schránku. Mohl jsem tedy využít i vlastní zkušenosti.

1. Základní pojmy

Na začátek je potřeba stručně vysvětlit některé základní pojmy. Jejich podrobnější popis včetně legislativních předpokladů a technických podmínek je uveden v dalších kapitolách.

1.1. Datová zpráva

Datovou zprávu definuje zákon o elektronickém podpisu jako elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a uchovávat na záznamových médiích, používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou [6].

1.2. Elektronický podpis

Elektronický podpis představují podle zákona 227/2000 Sb. údaje v elektronické podobě, které jsou připojeny k datové zprávě nebo jsou s ní logicky spojené, a které slouží jako metoda k jednoznačnému ověření identity (totožnosti) podepsané osoby ve vztahu k datové zprávě [6].

1.3. Zaručený elektronický podpis (ZAREP)

Zaručeným elektronickým podpisem lze nazývat každý elektronický podpis z předchozí definice, který splňuje následující požadavky:

- je jednoznačně spojen s podepisující osobou,
- umožňuje identifikaci podepisující osoby ve vztahu k datové zprávě,
- byl vytvořen a připojen k datové zprávě pomocí prostředků, které podepisující osoba může udržet pod svou výhradní kontrolou,
- je k datové zprávě, ke které se vztahuje, připojen takovým způsobem, že je možno zjistit jakoukoliv následnou změnu dat.

Zaručený elektronický podpis v praxi tedy představují digitální data, která podepisující osoba vytváří pomocí svého soukromého klíče a zajišťuje jimi integritu a nepopiratelnost původu podepsaných dat. Zákon o elektronickém podpisu upravuje především náležitosti zaručeného elektronického podpisu a elektronickým podpisem ve smyslu úvodní definice se dále nezabývá, je v zákoně použit pouze podpůrně [6].

1.4. Certifikát

Certifikát je datová zpráva, vydaná poskytovatelem certifikačních služeb, která spojuje data pro ověřování elektronických podpisů s podepisující osobou a umožňuje ověřit její identitu. Ve veřejné správě se pro účely elektronického podpisu využívá kvalifikovaného certifikátu. Kvalifikovaný certifikát je certifikát, který má náležitosti stanovené zákonem o elektronickém podpisu a byl vydán akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb.

1.5. Poskytovatel certifikačních služeb (PCS)

Instituce zabývající se vydáváním certifikátů k elektronickým podpisům. Někdy je označována jako certifikační autorita (CA). Plní funkci důvěryhodné třetí strany. Zaručuje spojení mezi veřejným klíčem a podepisující osobou, čímž zaručuje následně i pravost elektronického podpisu. Jako doklad o ověření tohoto spojení vydává certifikát. Chce-li vydávat kvalifikované certifikáty musí splnit podmínky dané zákonem a získat akreditaci (MVČR).

1.6. Elektronická podatelna

Elektronická podatelna (též „e-podatelna“) je místem, které slouží k přijímání (vstupu) a vypravování (výstupu) elektronických písemností do úřadu a z úřadu. Tvoří ji souhrn technického vybavení, umožňující se připojit prostřednictvím sítě na elektronickou poštovní schránku podatelny, uložit a evidovat doručenou elektronickou poštu a postoupit ji k dalšímu vyřízení, dále obsluha e-podatelny a pravidla pro zacházení s elektronickými písemnostmi, nejčastěji ve formě spisového řádu a návodů pro obsluhu technického vybavení. Obsluha e-podatelny má povinnost ověřovat platnost elektronického podpisu a kvalifikovaného certifikátu, pokud jsou k doručené datové zprávě připojeny.

1.7. Daňový portál

Daňový portál je služba pro daňovou veřejnost. Je dostupná na internetových stránkách české daňové správy na adrese <http://cds.mfcr.cz>. Slouží pro komunikaci s daňovou správou a k získávání informací zveřejněných z daňového řízení.

1.7.1. Elektronické podání (EPO)

Samostatná aplikace, včleněná do daňového portálu, která umožňuje vytvářet podání adresovaná daňové správě. Písemnost je možné pomocí aplikace EPO vytvořit, uložit, zobrazit nebo vytisknout

v PDF formátu, ale především elektronicky podat na příslušný finanční úřad s využitím zaručeného elektronického podpisu nebo i bez něho.

1.7.2. Daňová informační schránka (DIS)

Daňová informační schránka je další částí daňového portálu. Obsahuje údaje z daňového řízení zveřejněné v závislosti na technických možnostech daňové správy. V současnosti to jsou údaje o stavu osobního daňového účtu členěné podle jednotlivých typů daní, daňový kalendář s datem splatnosti daní registrovaných uživatelem a některé další informace z daňového řízení. Přístup do schránky je umožněn prostřednictvím kvalifikovaného certifikátu fyzické osobě, která je daňovým subjektem nebo která je oprávněna jménem daňového subjektu, popř. za daňový subjekt, jednat, nebo má pro nahlížení zmocnění. Prostřednictvím služby stav osobního daňového účtu si lze ověřit, zda finanční úřady evidují k určitému datu na osobním daňovém účtu daňového subjektu nedoplatek, přeplatek nebo zda je stav osobního daňového účtu vyrovnán. Díky tomuto dálkovému přístupu mají poplatníci pod kontrolou platby vůči finančnímu úřadu, aniž by ho museli osobně navštívit.

1.8. Společné technické zařízení správce daně

Technické zařízení pro příjem podání v daňových věcech. Pro tato podání je i jedinou elektronickou podatelnou ve smyslu zákona o elektronickém podpisu. Elektronická adresa společného technického zařízení správce daně je <http://adisepo.mfcr.cz/>.

2. Historie elektronické komunikace daňových poplatníků s FÚ

Elektronická komunikace daňových subjektů s finančními úřady spočívá především v podávání daňových podání. Celou historii elektronického podávání můžeme rozdělit na období předávání dat osobně na disketách a na období podávání přes internet s možností použití elektronického podpisu.

2.1. Možnosti před zavedením elektronického podpisu

Elektronická podání pro finanční úřady bylo možno podávat před vznikem daňového portálu i před schválením zákona o elektronickém podpisu. Legislativa umožnila podávat přiznání k silniční dani na disketě již od ledna roku 2000. Od srpna 2001 se tato možnost rozšířila na přiznání k dani z nemovitostí a na oznámením dle §34 ZSDP (tzv. hlášenky).

2.2. Průběh zavádění zaručeného elektronického podpisu

Od roku 2003 je zpřístupněna na webových stránkách ministerstva financí (české daňové správy) aplikace „elektronická podání“ (EPO) a podání je možno podepisovat zaručeným elektronickým podpisem. Přibyla možnost zpracovávat přiznání k dani z přidané hodnoty a podávat obecné písemnosti. Větší rozmach nastal po rozšíření elektronických formulářů o souhrnná hlášení VIES, daň z příjmu právnických osob, daň z příjmu fyzických osob a žádost o vrácení přeplatku daně z příjmu fyzických osob zavedených v květnu a červnu 2004. Další změny v nabídce nastaly až v roce 2006, v souvislosti se vznikem daňového portálu jsou nabízeny formuláře „žádost o zřízení daňové informační schránky“ a „přihláška k nahlížení do daňové informační schránky“.

K většímu rozšíření elektronické komunikace přispěla možnost odeslání příslušného podání přímo z účetnických a daňových programů. Od roku 2007 je možno k formulářům daně z příjmů fyzických osob připojit tzv. e-přílohy (soubory ve formátu .pdf, .doc, .xls, .jpg, .txt a .rtf). Formou e-příloh lze doručit elektronicky přílohy, které jsou finančním úřadem vyžadovány, a které bylo dříve nutno osobně doručit v listinné podobě:

Stručný postup zavádění jednotlivých agend je uveden v tabulce 1.

Tabulka 1 Postup zavádění formulářů pro elektronické podání, zdroj vlastní

Písemnost	Zavedena od
Daňové přiznání DSL	01/2000
Daňové přiznání DNE	08/2001
Hlášenky (ozn. dle §34 ZSDP)	08/2001
Daňové přiznání DPH	05/2002
Obecné (neformulářové) písemnosti	10/2003
Souhrnné hlášení VIES	05/2004
Daňové přiznání DPF (var. A i B)	06/2004
Daňové přiznání DPP	06/2004
Žádost o vrácení přeplatku DPF	06/2004
Hlášení platebních zprostředkovatelů	02/2006
Vyúčtování DPZ	02/2006
Písemnosti daňového portálu	06/2006

Podrobný přehled všech nabízených formulářů s datem jejich zpřístupnění reprezentuje všechny možné druhy podání, která lze k dnešnímu datu podat elektronicky.

Tabulka 2 podrobně rozepisuje typy obecných písemností, písemností k daňové informační schránce a formuláře plných mocí, u kterých je použití elektronického podpisu nezbytné.

Tabulka 2 Přehled písemností které lze podávat pouze se ZAREP, zdroj [21]

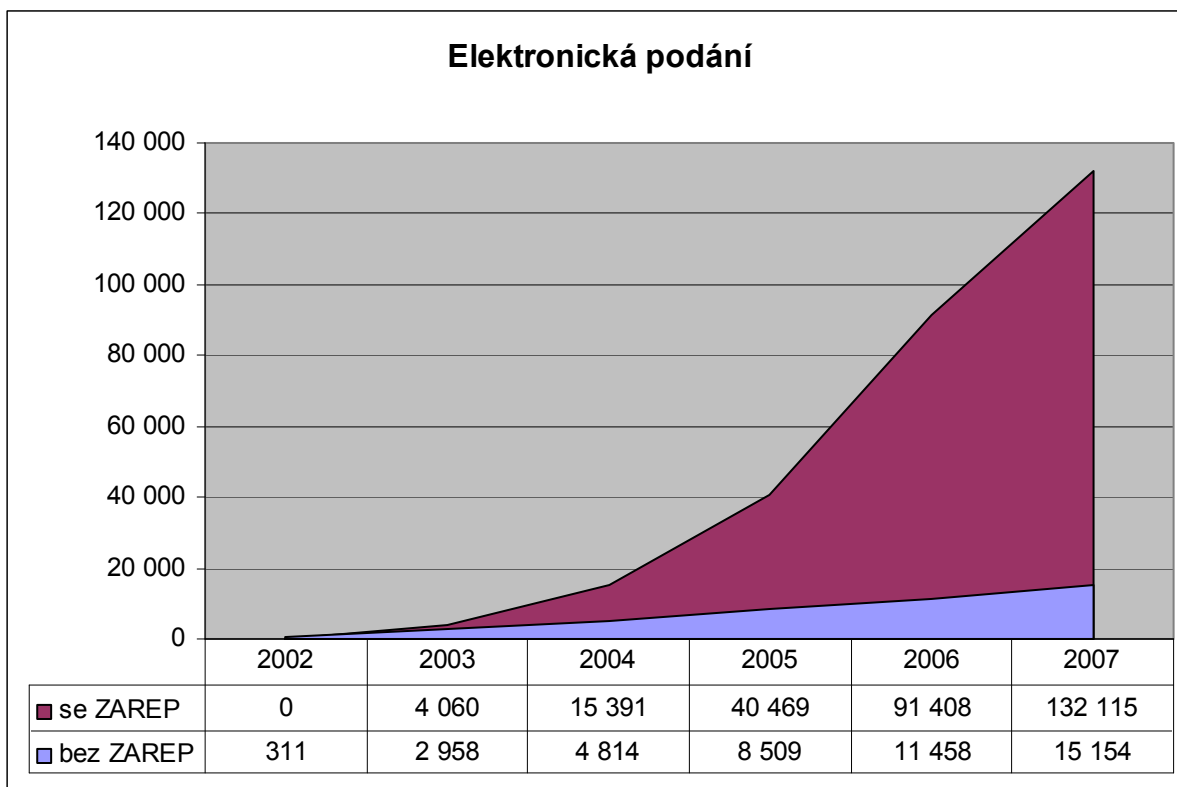
Označení	Písemnost podávaná se ZAREP	Ze dne
Daňová informační schránka		
DPRZA1	Žádost o zřízení daňové informační schránky	20.10.2006
DPRZA2	Žádost o zrušení daňové informační schránky	20.10.2006
DPRZA3	Přihláška k nahlížení do daňové informační schránky	20.10.2006
DPRPM1	Plná moc neomezená	20.10.2006
DPRPM2	Plná moc	20.10.2006
Obecné písemnosti		
DADPIS	Obecná písemnost určená pro finanční úřad, finanční ředitelství nebo Ministerstvo financí	26.6.2007
DADSOB	Obecná písemnost určená pro podání státních orgánů a bank	19.10.2007

U písemností, které mají charakter daňového přiznání a nebo vyúčtování je dosud zachována možnost odeslání bez zaručeného elektronického podpisu (viz. tabulka 3).

Tabulka 3 Přehled písemností které lze podávat se ZAREP i bez ZAREP, zdroj [21]

Označení	Písemnost podávaná se ZAREP i bez ZAREP	Ze dne
Daň z přidané hodnoty		
DPHDP1	Přiznání k dani z přidané hodnoty platné od 1.5.2004	2.3.2006
DPHDAP	Přiznání k dani z přidané hodnoty platné do 30.4.2004	2.3.2006
DPHSHV	Souhrnné hlášení VIES	2.3.2006
Daň z příjmů fyzických osob		
DPFDP2	Daň z příjmů fyzických osob - pouze pro zdaň. obd. roku 2007	1.11.2007
DPFDP1	Daň z příjmů fyzických osob - pouze pro zdaň. obd. roku 2006	26.6.2007
DPFDAP	Daň z příjmů fyzických osob - pouze pro zdaň. obd. roku 2005	26.6.2007
DPFDB1	Daň z příjmů fyzických osob - typ B - pouze pro zdaň. obd. roku 2004	26.6.2007
DPFDPB	Daň z příjmů fyzických osob - typ B - pouze pro zdaň. obd. roku 2003	26.6.2007
DPFDPA	Daň z příjmů fyzických osob - typ A - pro zdaň. obd. roku 2003 a roku 2004	26.6.2007
Daň z příjmů právnických osob		
DPPDP4	Daň z příjmů právnických osob - pouze pro zdaň. obd. započatá v r. 2007	9.1.2008
DPPDP3	Daň z příjmů právnických osob - pouze pro zdaň. obd. započatá v r. 2006	1.11.2007
DPPDP2	Daň z příjmů právnických osob - pouze pro zdaň. obd. započatá v r. 2005	1.11.2007
DPPDP1	Daň z příjmů právnických osob - pouze pro zdaň. obd. započatá v r. 2004	26.6.2007
DPPDAP	Daň z příjmů právnických osob - pouze pro zdaň. obd. započatá v r. 2003	26.6.2007
Závislá činnost		
DPZVD3	Vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků včetně všech příloh - pouze pro zdaňovací období roku 2007	2.11.2007
DPZVD2	Vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků včetně všech příloh - pouze pro zdaňovací období roku 2006	12.9.2007
DPZVDA	Vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků včetně všech příloh - pouze pro zdaňovací období roku 2005	26.6.2007
Daň silniční		
DSLDAAP	Daňové přiznání k dani silniční	26.11.2007
Daň z nemovitostí		
DNEDP2	Daňové přiznání k dani z nemovitostí - od roku 2007 včetně	9.1.2008
DNEDAP	Daňové přiznání k dani z nemovitostí - pouze do roku 2006 včetně	26.6.2007
Oznámení podle §34 zákona č.337/1992 Sb.		
RHLOZN	Oznámení o nezdaněných vyplacených částkách fyzickým osobám	28.5.2005
Hlášení platebního zprostředkovatele		
MPDHPZ	Hlášení platebního zprostředkovatele podle § 38fa zákona 586/1992 Sb.	26.9.2007

Graf 1 zobrazuje vývoj počtu elektronických podání v působnosti všech územních finančních orgánů spadajících pod ministerstvo financí od roku 2003 až do roku 2007.

Graf 1 Vývoj elektronického podání se ZAREP a bez ZAREP v období 2003 – 2007, zdroj vlastní – upraveno na základě [18]

Počet elektronických podání přes internet a na disketě a podíl počtu EPO podaných k finančním úřadům v rámci působnosti Finančního ředitelství v Brně k celkovému počtu elektronických podání v celé ČR zobrazuje tabulka 4 (údaje jsou za všechna podání bez rozlišení, zda byl použit zaručený .elektronický podpis).

Tabulka 4 Počet EPO podle způsobu podání (FÚ v působnosti FŘ v Brně) , zdroj vlastní – upraveno na základě [20]

Způsob / Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Počet podání po internetu	1 621	5 387	10 689	19 984	28 434
Počet podání na disketě	97	77	89	77	82
Celkem podání (FŘ Brno)	1 718	5 464	10 778	20 061	28 516
Celkem podání ČR	7 018	20 205	48 978	102 866	147 269
Podíl FŘ Brno na ČR	24,5%	27,0%	22,0%	19,5%	19,4%

3. Legislativní stránka

Správa konkrétní daně daňového subjektu je podle zákona o správě daní a poplatků vždy místně příslušná ke konkrétnímu finančnímu úřadu (resp. konkrétnímu správci daně), který spravuje daně. Při klasické listinné komunikaci je daňový subjekt v kontaktu přímo s tímto lokálním správcem daně a pouze ve speciálních případech (např. odvolání) vstupuje do hry vyšší orgán, FŘ nebo ÚFDŘ. Kontroly zákonných lhůt daňových podání subjektu řídí rovněž příslušný správce daně. Autorizace listinných podání se děje formou klasického podpisu. V případě elektronické komunikace, tj. podávání daňových podání subjektem prostřednictvím Internetu subjekt nekomunikuje se svým lokálním finančním úřadem přímo, ale prostřednictvím technického zařízení na ministerstvu financí.

3.1. Obecné právní normy

Základním zákonem vymezujícím použití elektronického podpisu je zákon č. 227/2000 Sb. ze dne 29. 6. 2000 (ZoEP) [6]. Při jeho tvorbě se vycházelo ze směrnice Evropského parlamentu a Evropské rady 1999/93/ES ze dne 13. 12. 1999, která se zabývá především zaručenými elektronickými podpisy. Zákon vymezuje základní pojmy (elektronický podpis, zaručený elektronický podpis, datová zpráva, podepisující osoba, poskytovatel certifikačních služeb, akreditovaný poskytovatel certifikačních služeb, certifikát, kvalifikovaný certifikát, data pro vytváření a ověřování elektronických podpisů), definuje za jakých podmínek je datová zpráva podepsána a jaké jsou požadavky na podpis. Určuje povinnosti podepisujících osob a povinnosti poskytovatele certifikačních služeb, řeší jaké náležitosti má mít kvalifikovaný certifikát a jakým způsobem je možné uznávat cizí certifikáty.

Nařízení vlády č. 304/2001 Sb. ze dne 25. 7. 2001 [4] je prováděcím předpisem pro zřízení elektronických podatelů v rámci orgánů veřejné moci. Stanovuje vytvoření podmínek pro komunikaci v oblasti orgánů veřejné moci, aby bylo zajištěno přijímání podání v elektronické podobě při využití kvalifikovaných certifikátů dle výše uvedeného zákona.

Používání elektronického podpisu bylo v praxi možné až po přijetí vyhlášky Úřadu pro ochranu osobních údajů č. 366/2001 Sb. uvedené v částce 138/2001 [3]. Ta upřesňovala požadavky § 6 (povinnosti kvalifikovaného poskytovatele certifikačních služeb) a § 17 (prostředky pro bezpečné vytváření a ověřování zaručeného elektronického podpisu) zákona o elektronickém podpisu.

Zákon č. 226/2002 Sb. [5] upřesňuje § 11, kde pro použití elektronického podpisu v oblasti orgánů veřejné moci vyžaduje přítomnost údajů jednoznačně identifikující podepisující osobu.

Některé další zákony provedly pouze drobné formální úpravy související s přesunem pravomocí a nebo reagující na zánik ministerstva informatiky (zákon č. 517/2002 Sb., zákon č. 635/2004 Sb., zákon č. 501/2004 Sb., zákon č. 444/2005 Sb., zákon č. 110/2007 Sb.).

Významnější změny přinesl zákon č. 440/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů, který v souladu s předpisy Evropské unie přepracovává uznávání cizích certifikátů, upravuje názvosloví a zavádí nové pojmy (časové razítko, označující osoba, elektronická značka, systémový certifikát).

Dalším právním dokumentem souvisejícím s elektronickým podpisem je vyhláška Ministerstva informatiky č. 496/2004 Sb., o elektronických podatelnách, která stanovuje postupy orgánů státní moci při přijímání a odesílání datových zpráv prostřednictvím elektronické podatelny.

3.2. Daňová legislativa

Podání v daňovém řízení upřesňuje zákon 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků ve znění pozdějších předpisů (ZSDP). V § 21, § 34 a § 40 stanovuje podmínky, za kterých je možno podávat elektronicky, a stanovuje Společné technické zařízení správce daně jako zařízení (místo), kde se elektronická podání přijímají

Podmínky pro podání v daňových věcech v elektronické podobě učiněná prostřednictvím datové zprávy, upravuje směrnice ministerstva financí „POKYN č. D–252“ (je uvedeno v příloze 1). V technický podmínkách vymezuje odkazem na stránky ministerstva financí (<http://adis.mfcr.cz/adis/jepo/index.html>) strukturu a tvar datové zprávy. Dále stanovuje, že pro podání v daňových věcech na technickém nosiči dat je možno použít disketu 3,5“ formátovanou operačním systémem MS-DOS či WINDOWS s kapacitou 1,44 MB nebo síť Internet. Tento pokyn řeší i možnost zaslání elektronického podání bez použití zaručeného elektronického podpisu. Potom je nutno doručit na příslušný finanční úřad podepsaný zkrácený opis daňového podání tzv. e-tiskopis, vytištěný při odesílání písemnosti. Na něm je uveden název souboru, podací číslo a kontrolní číslo podání, shodné údaje pak obsahuje datová zpráva odeslaná pomocí sítě Internet. Od nutnosti doručení e-tiskopisu se upouští podle § 21 odst. 5 ZSDP, je-li podání uskutečněno do termínu podání a je-li současně zaplacená daň v uvedené výši na správný druh příjmu. Dále tento předpis ukládá použití identifikátoru klienta MPSV, jako jednoznačného identifikátoru pro kvalifikovaný certifikát (podle § 12, písmeno d) ZoEP [6]).

4. Technický popis

Klíčovým bodem elektronické komunikace mezi daňovými subjekty a finančními úřady je technické rozhraní na ministerstvu financí. Teoreticky zbývá z počátků zavádění elektronického podání ještě možnost přenášet daňová podání na disketě, ale ta už není prakticky vůbec využívána.

4.1. Koncepce

Základní myšlenkou technického řešení je otevřenost, která umožňuje snadné rozšiřování o další typy písemností a možnost zdokonalování systému podle nově vznikajících požadavků a rozvoje oblasti IT [13].

4.1.1. Rozhraní

Technickým řešením není aplikace nabízející neuniverzální zpracování, ale spíše definice rozhraní otevřené komunikace mezi daňovými subjekty a daňovou správou MF. Aplikačním rozhraním je zde míněna struktura vstupních parametrů, přístupových bodů a výstupních informací, které je možné používat pro zpracování, a ze kterých je možné získávat informace vztahující se k písemnosti.

Rozhraní je připraveno tak, aby mohlo být používáno výrobcí aplikačního vybavení (např. účetnictví) k přímému zpracování a odeslání písemnosti z aplikace, stejně jako ke zjištění stavu zpracování této písemnosti. Vlastní aplikace je řešena na principech vícevrstvé architektury s důsledně oddělenou vrstvou objektů aplikační logiky, které zpracovávají písemnosti a kontrolují jejich obsah. Tato vrstva je použita jak v serverové části kontrolující podání při příjmu, tak v klientské části při zpracování u daňového subjektu [26].

4.1.2. EPO

Aplikace EPO je programové vybavení, umístěné na stránkách ministerstva financí, které plně využívá všech možností rozhraní od získávání informací z číselníků, přes aplikační kontroly písemností až po jejich odeslání. Aplikace je řešena i pro tzv. off-line režim, kdy není potřeba stálé připojení k síti Internet a formuláře se zpracovávají na lokálním počítači. K internetu se připojíme pouze v okamžiku odesílání a nebo můžeme datovou zprávu uložit na disketu.

4.2. Technologie

Jak je uvedeno výše, má řešení dvě hlavní části - serverovou a klientskou [33].

4.2.1. Serverová část

Serverová část (rozhraní) je postavena na výkonných serverech IBM s operačním systémem AIX (IBM implementace UNIX), na které je použit WWW server Apache s modulem JServ pro spuštění Java servletů a databáze Informix pro uložení podání a získávání informací o jeho stavu. Pro zpracování XML jsou použity knihovní funkce balíku Xerces, pro použití transformace XSLT potom balík funkcí označených Xalan.

4.2.2. Klientská část

Klientská část (formuláře a zpracování souboru) je řešena jako dynamické HTML stránky s použitím jazyka JavaScript pro ovládání rozhraní. Prostředí Java pro implementaci aplikační logiky a dále knihovní funkce balíku Xerces, pro použití transformace XSLT potom balík funkcí označených Xalan. Převážná část aplikační logiky použité jak v serverové, tak klientské části je vytvořena v přenositelném jazyce Java.

4.3. Požadavky na straně uživatele

Pro elektronickou komunikaci potřebuje daňový poplatník počítač s přístupem na internet. Vzhledem k použitým technologiím je nutno dodržet potřebné systémové požadavky, které se však liší podle rozsahu využívání služeb rozhraní [30].

4.3.1. Přijetí a zpracování datového souboru

Zpracování datového souboru a aplikační kontroly podání, včetně následného volitelného podepsání zaručeným elektronickým podpisem a odeslání na Společné technické zařízení správců daně je možné v Internet Exploreru i v alternativních prohlížečích. Podporované jsou tyto prohlížeče:

- Internet Explorer 6 Service Pack 1 a vyšší
- Mozilla 1.6 a vyšší
- Firefox 0.8 a vyšší
- Netscape 7 a vyšší

Aplikace je vyvíjena a testována pro prostředí operačního systému Microsoft Windows 2000, Microsoft Windows XP a Knoppix verze 3.6 (Debian Linux). Doporučené rozlišení pro provoz aplikace je 1024x768 bodů, i když ji lze provozovat i na jiném. Pro odeslání datové zprávy je vyžadována SUN Java. Podporována je verze 1.5 a vyšší. Pro vytvoření zaručeného elektronického

podpisu je zapotřebí kryptografické prostředí. Způsob použití závisí na konkrétním operačním systému a implementaci Javy:

- V případě použití SUN Java Plugin na kterémkoli podporovaném operačním systému si aplikace od uživatele vyžádá soubor, který obsahuje klíč s certifikátem ve formátu PKCS#12. Pro vytvoření podpisu se použije základní kryptografická podpora implementovaná v prostředí Sun Java.
- Při spuštění pod MS Internet Explorer v systému MS Windows spolupracuje aplikace s rozhraním MS Crypto API. Pomocí příslušných volání systému si vyžádá seznam vyhovujících klíčů s certifikáty; pokud jich je víc, uživatel je vyzván k výběru jednoho z nich. Klíč s certifikátem může být standardně uložen ve Windows Registry () nebo může být použitý jiný způsob uložení kompatibilní s Microsoft Crypto API (čipové karty, USB tokeny a pod.).

4.3.2. Vyplnění formulářů podání; stažení off-line verze aplikace

Pro část aplikace sloužící k vytvoření datového souboru vyplněním daňových formulářů a pro instalaci off-line verze celé aplikace lze použít pouze prohlížeč Microsoft Internet Explorer. Podporované jsou tyto verze - Internet Explorer 6 Service Pack 1 a vyšší. Kromě toho je požadováno prostředí Java (jak je již uvedeno výše).

Pro správný provoz aplikace EPO je nutné deaktivovat blokování popup oken. Blokování popup oken může zajišťovat např. Service Pack 2 pro Windows XP, některý specifický program (např. CleanMyPC Free PopUp Blocker, Smart Popup Blocker, PopOops, Hitware Popup Killer Lite, Popup Manager apod.), Google Toolbar, Yahoo! Toolbar a jim podobné nebo ICQ (resp. ICQ Lite) nebo některé nadstavbové prohlížeče na jádru Microsoft Internet Explorer (např. Maxthon, Avant Browser, MYweb4net, Slim Browser). Deaktivaci blokování popup oken je nutno provést před spuštěním aplikace EPO.

Pro uložení údajů o poplatníkovi do úložiště cookies je třeba mít povoleno ukládání cookies. Uložené informace usnadní vyplnění nové písemnosti. Při jejich načtení se automaticky vloží do příslušných položek formuláře. Nejsou zpracovávány ani použity pro žádné jiné aktivity.

Zpracování elektronických příloh je paměťově náročné a k jejich zpracování je třeba příslušné množství paměti (aby bylo možné s datovou zprávou na počítači pracovat a také přijmout a zpracovat potvrzení o podání datové zprávy). Hodnota limitu pro e-přílohy je proto závislá na paměti, která je na lokálním počítači Javě přidělena (jde o parametr prostředí Java). Maximální

objem e-příloh, které teoreticky může poplatník podat, je uvedený na stránce „Systémové požadavky - kontrola nastavení prohlížeče“, skutečný vypočtený limit závisí na nastavení paměti. Pokud je (vypočtený) limit pro e-přílohy nižší než maximální objem (konkrétně nižší než 80% maxima), zobrazí se u nastavení žlutá značka (viz Tabulka 5 Ověření konfigurace počítače). To znamená, že lze e-přílohy normálně používat, nicméně limit pro celkový objem e-příloh je snížen dle paměti přidělené Javě.

Ověření konfigurace počítače zkontroluje všechna podstatná nastavení počítače, která jsou důležitá pro správnou funkčnost aplikace EPO. Jednotlivá nastavení jsou barevně ohodnocena podle jejich aktuálních hodnot a vlivu na funkcionalitu aplikace EPO. Správná nastavení jsou označena zelenou značkou, nastavení, která mohou způsobit potíže nebo omezení funkčnosti aplikace EPO jsou označena žlutou značkou, červenou značkou jsou pak označena nastavení, která jsou v rozporu s požadavky na provozování aplikace EPO.

Tabulka 5 Ověření konfigurace počítače, zdroj [17]

Operační systém	● Windows XP
Internetový prohlížeč	● Microsoft Internet Explorer 4.0 (compatible; MSIE 7.0; Windows NT 5.1; Mozilla/4.0 (compatible; MSIE 6.0; Windows NT 5.1; SV1) ; .NET CLR 1.1.4322; .NET CLR 2.0.50727; InfoPath.1; .NET CLR 3.0.04506.30; .NET CLR 3.0.04506.648)
Cookies	● Povoleno
Verze Java	● Sun Java, verze 1.6.0_05
Kešování Java	● Kešování povoleno
Rozlišení počítače	● Rozlišení 1680x1050
Popup okna	● Povolena
Limit pro e-přílohy	● 1000 kB (maximum: 2000 kB)
Kryptovací knihovna	● Povolena

4.4. Řešení na straně ministerstva financí

Na straně ministerstva financí tvoří základ rozhraní dvě výpočetní střediska se shodnou infrastrukturou pracující v režimu aktivní zálohy. Výhodou tohoto řešení je možnost použít společný výkon. Databáze jsou geograficky oddělené, zálohují se křížem mezi středisky. Toto

zdvojení je výhodné i pro instalace a údržbu, rozhraní je také více odolné proti poruchám. Každé středisko má své nezávislé připojení k internetu. Pro uživatele je však pouze jeden společný přístupový bod, všechny služby jsou úplně stejné, rozdíl je zjistitelný pouze podle podacího čísla, které je v každém středisku vygenerovaného v odlišné řadě.

Jednotlivé komponenty (instance operačního systému AIX) jsou řešeny jako logické partice (LPAR) uvnitř jednotlivých systémů p5. Jednotlivé LPARy jsou mezi sebou plně izolované a nezávislé, včetně startu a vypínání. Každý LPAR má svoji dvojici pevných disků pro operační systém AIX se zrcadlením diskových prostor prostředky AIXu. Aplikační data jsou uložena na diskovém poli připojeném SAN technologií.

Použitý HW (jedno středisko):

- 1x server p52A, 2x server p570, 2x HMC konzola
- p570: 12x CPU POWER5+ 1,9 GHz, 32 GB RAM
- p52A: 2x CPU POWER5+ 1,9 GHz, 2 GB RAM
- 2x SAN přepínač Cisco 9140, 1x diskové pole DS8100, 1x pásková knihovna 3584

Použitý SW

- Operační systém AIX verze 5.3 TL05 SP02
- HACMP verze 5.3

Lokální síť:

- Metalický Ethernet 1 GBit
- Optická SAN 2 GBit

Zálohování:

- Operační systémy AIX
 - Image backup se provádí automaticky 2x měsíčně na NIM server
 - NIM server se zálohuje na lokální páskovou mechaniku a do TSM
- Informix a IDS systémy
 - Data a logy se zálohují pravidelně do TSM

5. Datové formáty

Jedním z důvodů rozvoje elektronického podávání je použitý formát XML. Zveřejněná struktura souborů a popis parametrů rozhraní pro podání souboru, zjištění stavu podání a přístup k číselníkům umožnily vývojářům zpracovat daňová podání do svých účetních a daňových programů a zjednodušit tak práci jejich uživatelům.

5.1. Popis struktury souborů

Základní společnou vlastností všech elektronických podání je jejich forma, je to vždy elektronický soubor s předepsaným obsahem. Pravidla stanovují formu a obsah tohoto souboru pro všechna dostupná daňová podání jsou velice podrobně popsána na stránkách ministerstva financí na tomto odkazu: <http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/soubory.htm> [22].

Z historických důvodů může být vstupní soubor jak ve formátu XML, tak ve formátu se záznamy oddělené pomocí oddělovačů, nebo s pevnou délkou záznamu. Systém organizování údajů do vět skládajících se z položek byl použit již v původních e-podáních v souborech s oddělovači. Tato koncepce je v základu zachována i ve struktuře XML předávaných informací.

Základ tvoří položka vyskytující se v písemnosti. Je popsána pravidly, které charakterizují její typ, rozsah, nebo striktně vymezují hodnoty, jakých může nabývat.

Položky jsou seřazeny do vět. Každá věta je popsána svým názvem, typem a atributy definujícími její výskyt v písemnosti. Věty definují vlastní písemnost, charakterizovanou jednoznačným názvem a verzí.

Kromě vět mohou být v písemnosti obsaženy přílohy, které jsou dvojího typu, předepsané a obecné. Soubor vstupující do aplikace může mít jakýkoliv název a aplikace sama rozezná jeho typ a písemnost, ke které se vztahuje. Výstupní soubor je pojmenován podle platných pravidel pro označování elektronických písemností tak, aby nemohlo dojít k jeho záměně při příjmu na podatelně finančního úřadu (to je zaručeno vložení základní identifikace a data včetně času do jména).

5.1.1. Formát souborů s oddělovači

Zásady vytváření vstupního (zdrojového) souboru v tomto formátu jsou následující [9].

- jeden vstupní datový soubor = údaje pro jednu písemnost jednoho subjektu,
- ve vstupním datovém souboru je nutno dodržovat stanovené pořadí jednotlivých položek,

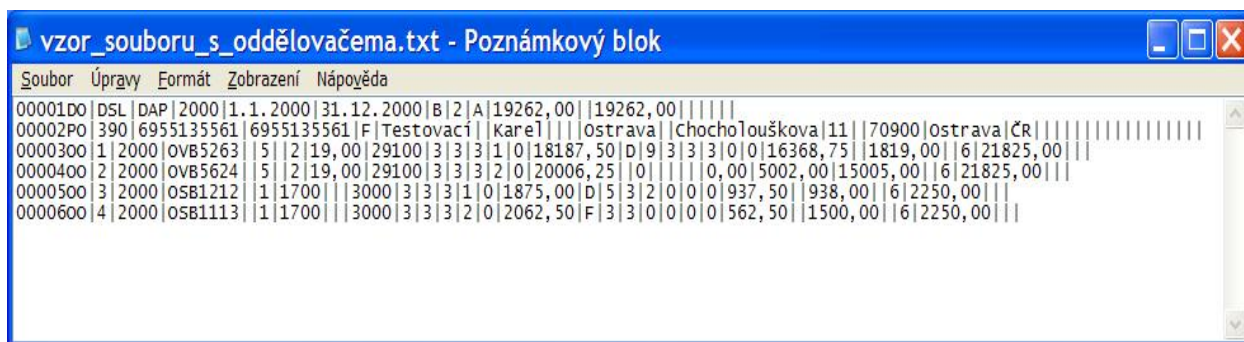
- desetinná čísla mají jako oddělovač čárku,
- kódování českých znaků WINDOWS-1250,
- prvních sedm znaků každého záznamu je uvedeno pozičně a zbyváající část záznamu je uvedena ve struktuře dané znakem na pozici 7 ("P" = pozičně, "O" = oddělovač).

Poziční struktura vstupního souboru znamená, že každá položka má stanovenou pevnou pozici ve větě a pokud je její délka kratší, je nutné hodnotu položky doplnit mezerami tak, aby byla dodržena pevně stanovená délka položky. Každý záznam souboru má tedy stanovenou délku, která je rovna součtu délky všech položek záznamu. Celková délka záznamu je závazná a musí být dodržena.

Varianta s oddělovači spočívá v tom, že jednotlivé položky jsou od sebe odděleny stanoveným znakem (oddělovačem) a délka položek je variabilní. Každý záznam souboru má tedy stanovený počet oddělovačů, který je roven součtu oddělovačů mezi položkami záznamu. Poslední záznam musí být ukončen také oddělovačem.

Stanoveným oddělovačem je zde znak ASCII sady s kódem 124 (znak „|“) a nesmí být v souboru použit pro jiné účely než oddělování. Každý záznam v souboru je ukončen koncem řádku (ASCII 13 ASCII 10). Poslední položku záznamu musí ukončovat oddělovač a znak konce řádku.

Příklad jednoduchého souboru s oddělovači je uveden na obrázku 1.

Obrázek 1 Jednoduchý příklad souboru ve formátu s oddělovači, zdroj [24]

I když je vstupní soubor v textovém formátu (zde popisovaném), soubor uložený a případně odeslaný je vždy ve formátu XML.

5.1.2. Formát souborů XML

Pro vytváření souboru ve formátu XML platí základní pravidla tvorby XML dokumentů podle specifikace organizace W3C „Extensible Markup Language (XML) 1.0 (Second Edition) <http://www.w3.org/TR/REC-xml>“, včetně kódování národní znakové sady (pro české znaky

připadají prakticky v úvahu pouze kódování WINDOWS-1250, ISO-8859-2 a univerzální UTF-8, resp. UTF-16) [10].

Při tvorbě souboru je potřebné zejména respektovat některé problematické typy položek. Datum resp. datum a čas jsou standardně ve formátu dle ISO-8601 ("2001-02-13T18:39:09"), položky ve vlastním podání obsahující datum jsou však zatím z důvodu zpětné kompatibility se soubory s oddělovači uváděny v národním formátu "DD-MM-RRRR" (je to vždy napsáno u specifikace položky). Jako oddělovač desetinných míst se používá tečka (".").

Základní struktura se skládá z vět a položek. Protože položky se nemohou v rámci věty opakovat, jsou v souboru jako atributy věty. Věty, které se opakovat mohou, tvoří elementy vlastní písemnosti. Popis je uveden v příloze 2.

V příloze 3 je uveden jednoduchý příklad souboru ve formátu XML.

Struktura souborů je popsána a při příjmu také striktně kontrolována pomocí tzv. XML schémat, a to podle specifikace: W3C XML Schema (<http://www.w3.org/TR/xmlschema-0/>).

5.2. Podání písemnosti

Rozhraní pro podání představuje základní a nejvýznamnější část celého řešení, protože je v něm obsažena hlavní funkce příjmu písemnosti (podání) do daňové správy. Volací adresa je: https://adisepo.mfcr.cz/adistc/epo_podani [19].

Ovládání rozhraní je kombinací parametrické řádky a odesílání neformátovaných dat metodou POST (RFC 2616):

- v parametrické řádce může být jako parametr "&email=....." uveden e-mail na který mají být posílány informace o změně stavu (zpracování) podání,
- obsah zasílaných neformátovaných dat musí odpovídat struktuře písemnosti ve formátu XML popsané v popisu souboru (bez kontrolních informací - ty jsou doplněny po kontrole),
- pokud je podání zasílané se zaručeným elektronickým podpisem (ZAREP), musí být struktura dle předchozího bodu "zabalena" do příslušného formátu kryptografických struktur tak, jak je popsáno na stránce podpisu.

Pokud proběhne kontrola souboru a jeho uložení bez problémů, je zpět vráceno tzv. potvrzení podání - což je soubor ve formátu PKCS#7, elektronicky podepsaný kvalifikovaným certifikátem podatelny - Společného technického zařízení správců daně, který obsahuje vložený kompletní

soubor tak, jak byl obdržen a dále doplňující údaje podatelny (schéma těchto informací je dostupné ve formátu W3C XSD - je obecné a platí i pro podání).

Obsah důležitých položek XML struktury potvrzení vysvětluje tabulka 6, ty nejpodstatnější jsou zvýrazněny tučným písmem a stínováním příslušného řádku tabulky:

Tabulka 6 Obsah důležitých položek XML struktury potvrzení, zdroj [19]

Element / Atribut	Název	Popis
Pisemnost	Hlavní element písemnosti	Uzavírající element určující, že se jedná o písemnost.
Pisemnost/Data	Kopie původního podání	Obsahuje data v hexadecimálním kódování odeslané písemnosti (třetí strany mohou pouze podávat se ZAREP, proto data obsahují vždy soubor ve formátu PKCS#7).
Pisemnost/Kontrola	Kontrolní element aplikace	Element obsahuje kontrolní položky pro podání a pro aplikaci z které bylo podání odesláno. Jejich přesný význam není zveřejněn a tyto položky nejsou pro zpracování potvrzení významné.
Pisemnost/Podani	Element informací o podání	Element obsahuje atributy s informacemi o učiněném podání. Jejich význam je vysvětlen dále.
Pisemnost/Podani/@Cislo	Podací číslo	Číslo podání přidělené společným technickým zařízením správců daně ve smyslu §21 odstavce (7) zákona 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o referenční údaj, pomocí kterého je možné se na podání odkazovat při styku s daňovou správou.
Pisemnost/Podani/@KC	Kontrolní číslo podání	Historický údaj, který se již nepoužívá a je uveden jen z důvodu zpětné kompatibility funkcí.
Pisemnost/Podani/@Datum	Datum a čas podání	Rozhodné datum a čas přijetí podání stanovené společným technickým zařízením správců daně ve smyslu §21 odstavce (7) zákona 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Datum a čas jsou ve standardním formátu XML dle normy.
Pisemnost/Podani/@Heslo	Heslo pro přístup k informacím o podání.	Heslo přidělené systémem. Pomocí podacího čísla a hesla je možné se dotázat na informace o stavu podání.
Pisemnost/Podani/@ZAREP	true/false	Indikátor, zda podání uložené v elementu Data bylo podáno se ZAREP.
Pisemnost/Podani/@email	Notifikační e-mail adresa.	E-mail adresa zadaná jako parametr při podání (volitelně). Na adresu je zasíláno (nevěcné a nekonkrétní) upozornění o tom, že došlo ke změně stavu zpracování podání.

Pokud neproběhne uložení písemnosti bez závad, není platný či zaručený elektronický podpis nebo písemnost obsahuje tzv. kritické chyby, je podání odmítnuto a zpět vrácen seznam zjištěných chyb ve formátu XML podle schématu.

5.2.1. Kódování

Soubory XML přijímané centrální podatelnou musí být kódovány některým z typů uvedených v příloze (Příloha 5 Podporované druhy kódování). Text musí být v uvedeném kódování, a pokud se nejedná o UTF-8, tak musí být i v hlavičce příslušný řádek s deklarací (např. <?XML version="1.0"

encoding="WINDOWS-1250" ?>). XML v této podobě musí být (binárně) vložen do objektu PKCS#7.

XML zpráva elektronické potvrzenky (obsah PKCS#7) je vydávána vždy v kódování UTF-8.

Při odesílání metodou POST musí být specifikován content-type tak, aby nedošlo k transformaci dat u odesílatele nebo v centrální podatelně. Vhodné formáty jsou např. "application/pkcs7-signature" nebo "application/x-pkcs7-signature", případně univerzální "application/octet-stream".

5.2.2. Testovací režim

Připravená data je možné na server poslat pouze k otestování, a to přidáním parametru "&test=1" (může být použit v kombinaci s parametrem email). V tomto případě bude podání řádně otestováno (ZAREP, formální i věcné kontroly struktury a obsahu), ale nebude podáno. Zpět je vždy vrácen pouze XML dokument VŠECH zjištěných chyb podle schématu. Pokud dokument neobsahuje žádné chyby, je vrácena zpět pouze informativní chyba (lze ji identifikovat podle atributu Zkr="TEST_REZIM") v tomto tvaru:

<Chyby>

<Chyba Typ="I" Zkr="TEST_REZIM">

<Text>Podání nebylo přijato, protože bylo odesláno v testovacím režimu.</Text>

</Chyba>

</Chyby>

5.3. Rozhraní číselníků

Rozhraní číselníků je ovládáno pomocí URL parametrické řádky. Číselníky jsou uloženy ve struktuře XML, která je popsána v tomto univerzálním schématu. Výsledek výběru může obsahovat žádný, jeden, nebo množinu záznamů. Vyhledávání je možné udělat dvojím způsobem:

- hledáním podle určitého klíče (resp. určitých klíčů) pomocí specifikace XPath (včetně hledání určitého textu podle jeho začátku),
- hledání nejbližší hodnoty v určitém intervalu (vhodné pro hledání koeficientu podle určitého základu).

Volací adresa je: http://adisepo.mfcr.cz/adisc/epo_ciselnik [27].

Dotaz musí být ve formátu UTF-8, který je ještě kódován podle specifikace URL (uencoding - každý znak s kódem >127 je nahrazen znakem "%" + číslem dle ASCII kódu uvedeného znaku).

Parametry které lze při volání číselníků použít uvádí tabulka 7.

Tabulka 7 Parametry volání číselníků, zdroj [27]

Parametr	Název	S parametry	Popis
C	číselník	XP, PL, T	Výběr číselníku, ke kterému se výběr vztahuje.
XP	XPath	C, PL, T	Specifikace vyhledávacích parametrů podle standardu XPath.
PL	platnost	C, XP, PL, T, K, H	Parametr nemusí být zadán. Pokud je, je výběr aplikován pouze na ty záznamy, které jsou pro uvedené datum platné. Formát parametru je RRRR-MM-DD. Pokud je parametr uveden, vybírají se jen ty záznamy, které jsou v uvedené datum platné (platnost obsahují jen některé číselníky - nejčastěji jsou v atributech d_pocpl pro počátek a d_ukopl pro ukončení).
K	klíč intervalu	C, PL, H, K	Vícenásobný parametr specifikující klíče pro vyhledávání intervalu.
H	hodnota intervalu	C, PL, K	Parametr specifikuje číselnou hodnotu klíče uvedeného jako první parametr K, pro který je hledána nejbližší hodnota v intervalu
T	třídění	C, PL, XP	Specifikace třídění výsledné množiny Parametr obsahuje dva znaky určující způsob třídění: 1. znak typ třídění T-textové, N-numerické 2. znak způsob S-sestupně, V-vzestupně a dále podtržítka a název atributu včetně znaku "@". Příklad parametru může být např.: &T=NV_@paragraf

Aktuální seznam dostupných číselníků (v závorce je název číselníku jako parametr volání C) je uveden na stránce: http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/epo_ciselnik.htm.

Výstup (odezva) číselníku, pokud byl dotaz v pořádku, je ve formátu XML a odpovídá jeho primární definici podle schématu s tím, že element Ciselnik je obohacen o atribut Dotaz, ve kterém je původní dotaz na číselník.

Pokud dotaz nebyl správný, nebo je nějaký jiný problém, je vráceno hlášení chyby ve formátu XML podle schématu.

5.4. ZAREP

Datové zprávy opatřené zaručeným elektronickým podpisem, které přijímá "Společné technické zařízení správců daně", musí být vytvořeny dle formátu PKCS#7 verze 1.5 (RFC 2315). PKCS#7 objekt musí být ve formátu DER (ITU-T Recommendation X.690) [34].

Obsah PKCS#7 objektu, reprezentujícího datovou zprávu opatřenou zaručeným elektronickým podpisem, musí splňovat následující podmínky:

- musí být typu "signedData",
- musí obsahovat podepisovaná data (není přípustná reference),

- musí obsahovat certifikát podepisujícího (vložený),
- musí obsahovat právě jeden elektronický podpis.

Kontrola při příjmu datové zprávy opatřené zaručeným elektronickým podpisem se kromě kryptografických kontrol platnosti podpisu datové zprávy kontroluje také následující:

- certifikát podepisujícího musí být vydán akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb (přehled udělených akreditací je k dispozici na stránkách Ministerstva vnitra),
- certifikát podepisujícího musí obsahovat bezvýznamový identifikátor klienta MPSV.

5.5. Zjištění stavu podání

Pomocí rozhraní je možné zjišťovat stav odeslané písemnosti (podání) za předpokladu, že je známe podací číslo a vygenerované heslo. Ovládáno je pomocí parametrů odesílaných metodou HTTP POST (RFC 2616). Jsou to parametry:

- C=... existující podací číslo
- H=... heslo vztahující se k zadanému číslu

Volací adresa je: https://adisepo.mfcr.cz/adistc/epo_stav [35].

Výsledkem je struktura informací ve formátu XML obsahující hlavní element <Stav/> a podelementy (textové) nesoucí požadované informace. Seznam těchto elementů, jejich význam a možné stavy jsou uvedeny v příloze 4.

6. Zabezpečení

Zabezpečení aplikace je řešeno zcela v souladu s ustanoveními zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů a zvláštních daňových zákonů, která vzhledem k charakteru zpracovávaných dat možnosti aplikace omezují a v některých částech si vynucují použití technik zaručujících uživateli to, že jeho data neuvidí "třetí osoba", vyjma jeho samotného a správce daně, kterému je určena [1].

Zabezpečení je možné rozdělit na tři základní oblasti:

- Vlastní důvěryhodnost aplikace,
- Zpracování písemnosti včetně doručení,
- Příjem písemnosti a její zpracování včetně informací o stavu zpracování.

6.1. Důvěryhodnost aplikace

Přístup k aplikaci je standardně pomocí nezabezpečeného HTTP protokolu (adresa začínající http:). Je možné ji ale používat také pomocí chráněného (šifrovaného) kanálu protokolem HTTPS (stačí v položce adresy zaměnit http: za https:), které je ale pomalejší. Spojení v tomto protokolu začíná prokázáním totožnosti serveru, na kterém je stránka (a celá aplikační logika) umístěna. Spojení se projeví zobrazením ikony v pravé dolní části okna prohlížeče. Poklepnutím na tuto ikonu je zobrazen certifikát serveru (v části „vystaveno pro“ musí být uveden server MF s adresou ADIS.MFCR.CZ).

Aplikační kód, který provádí zpracování písemnosti a její kontrolu, je chráněn proti zneužití (záměnou za jiný) tzv. podpisem vydavatele. Vlastník aplikace (MF ČR) zaručuje, že aplikace neprovede žádnou operaci, která by mohla uživatele poškodit. To se projeví zobrazením certifikátu vydavatele při načtení knihoven po vstupu do formuláře nebo kontrolního programu pro vstup souboru (zobrazeným vlastníkem musí být vždy „MINISTERSTVO FINANCI“ – psáno bez diakritiky). Po kliknutí na odkaz "Ministerstvo financí CR" je zobrazen příslušný certifikát.

6.2. Zpracování písemnosti a její doručení

Z důvodu ochrany privátních dat uživatele je celé zpracování písemnosti prováděno na jeho lokálním počítači a žádná její část není jinam umístována. Písemnost může být na příslušný finanční úřad odeslána pomocí sítě Internet. Zatímco aplikace může být načtena pomocí chráněného i nechráněného protokolu HTTP, probíhá komunikace se serverem vždy prostřednictvím kanálu SSL, který provádí šifrování odesílaných dat na straně uživatele pro příjemce. Tím je "Společné technické zařízení správců daně", tedy server umístěný v chráněném prostoru Ministerstva financí

ČR, odděleného od sítě Internet technickými prostředky (firewall). To prakticky vylučuje možnost manipulace s písemností třetí stranou kdekoliv mezi počítačem daňového subjektu a serverem. Ze společného serveru je periodicky přenášena na místně příslušný finanční úřad, kde je dále zpracovávána podobně jako běžná písemnost převedená do elektronické podoby.

6.3. Příjem písemnosti a stav zpracování

Na finančním úřadě je písemnost přístupná stejně jako ostatní písemnosti daňového subjektu pouze správci příslušné daně. O jejím doručení na finanční úřad může být daňový subjekt také informován elektronicky. Pokud zadá při odeslání elektronickou adresu (e-mail), je mu zaslána zpráva o přijetí (případně odmítnutí) podání. Aby byla zaručena ochrana i těchto informací, je v této zprávě pouze indikace změny stavu písemnosti bez jakýchkoliv dalších informací a uživatel může zjistit stav zpracování písemnosti přímým přístupem na stránku „Ověřit stav učiněného podání“ s tím, že musí zadat podací číslo písemnosti a heslo, které se zobrazí po odeslání písemnosti. I tato komunikace probíhá šifrovaně prostřednictvím kanálu SSL.

7. Možnosti a podmínky elektronické komunikace s FÚ v praxi

Elektronická podání může daňový poplatník vytvářet s využitím inteligentních formulářů na stránkách daňové správy nebo může použít některý daňový či účetnický program, který funkci tvorby podání obsahuje. Takto vytvořená elektronická podání lze odesílat bez podepsání nebo je lze podepsat zaručeným elektronickým podpisem pomocí kvalifikovaného certifikátu. Ten je také nezbytný pro zřízení a nahlížení do daňových informačních schránek.

7.1. Zřízení kvalifikovaného certifikátu

Kroky získání certifikátu:

- vytvoření dvojice klíčů a žádosti o certifikát,
- vydání certifikátu,
- instalace certifikátu do PC.

7.1.1. Co musí udělat daňový poplatník na svém počítači

Žadatel si nejprve zvolí příslušného akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb. První certifikační, a. s. a Česká pošta, s. p. provozují registrační autority v bývalých okresních městech, Společnost eIdentity, a. s. má pouze jediné registrační místo v sídle firmy. Ceny jsou u jednotlivých CA různé v rozmezí od 190,- Kč do 702,- Kč. Na webových stránkách vybraného poskytovatele si vygeneruje dvojici klíčů a elektronickou žádost o vydání certifikátu, kterou nahraje na přenosové médium (disketa, flash disk). Generování klíčů je také možno provést offline na počítači uživatele pomocí speciálních programů, které lze stáhnout ze stránek jednotlivých poskytovatelů.

Po vygenerování klíčů se provede kontrola jejich úspěšného vytvoření. Je vhodné provést jejich zálohu do souboru. V případě neúspěšné instalace certifikátu lze ztracené klíče obnovit ze zálohy (vydaný certifikát nelze používat bez korespondujících klíčů a je potřeba vydat nový, který je opět placený).

Certifikační autority rozeznávají několik druhů certifikátů podle obsahovaných údajů. Běžný uživatel (nepodnikající) má ve svém certifikátu uvedeno jméno, příjmení a emailovou adresu. Zaměstnanecký certifikát obsahuje kromě základních údajů informaci o příslušnosti fyzické osoby k dané firmě. Podnikatel (OSVČ) má ve svém certifikátu uvedeno IČ. Pro podání na finanční úřad není rozhodující druh certifikátu, zkoumá se pouze platnost certifikátu a oprávněnost podávat

za příslušný subjekt podle postavení podepisující osoby k podávajícímu subjektu nebo podle zmocnění uloženém na finančním úřadě [23].

Certifikát musí obsahovat jednoznačnou identifikaci. Rodné číslo k tomuto účelu není vhodné, lze z něj odvodit pohlaví a datum narození, navíc v evidenci existovaly duplicity. K jednoznačné identifikaci se používá identifikátor klienta MPSV (viz. pokyn D-252). Je to náhodně generované číslo v rozsahu 1 100 100 100 až 4 294 967 295, které nemá jiný než identifikační význam.

Společnosti První certifikační, a. s. postačuje pro vydání základního typu certifikátu pouze žádost na přenosovém médiu. Česká pošta, s. p. vyžaduje navíc vyplněné dvě kopie objednávky (objednávka poskytování služeb certifikační autority) a zákaznický formulář pro vydání certifikátu pro ověření elektronického podpisu.

7.1.2. Co budou dělat na registračním místě certifikační autority

Registrační místo (registrační autorita) je pobočka certifikační autority, kde se provádí sběr žádostí a vydávají se média s certifikátem. Obsluha registrační autority zkontroluje údaje v elektronické žádosti o certifikát a požádá fyzickou osobu o předložení dokladů, na základě kterých bude možné ověřit údaje ze žádosti. Požaduje se předložení platného primárního osobního dokladu žadatele a nějakého dalšího osobního dokladu (sekundárního). Primárním osobním dokladem je pro občany ČR občanský průkaz, pro cizince jejich platný cestovní doklad. Občané Slovenské republiky mohou použít rovněž občanský průkaz jako primární osobní doklad. Sekundární osobní doklad musí být vydán orgánem veřejné moci nebo jinou organizací, jejíž existenci lze doložit. Musí obsahovat celé občanské jméno žadatele a dále nejméně jeden z následujících údajů:

- datum narození žadatele (nebo rodné číslo u občanů ČR),
- adresu trvalého bydliště žadatele,
- fotografii obličeje žadatele.

Nechá-li se fyzická osoba někým zastoupit, musí zmocněnec pro vyřízení žádosti navíc předložit na kontaktním pracovišti RA následující dokumenty (originály):

- primární a sekundární doklad zmocněnce,
- primární a sekundární doklad zmocnitele,
- plnou moc (musí obsahovat kromě povinných údajů ještě rodná čísla, plné adresy trvalých bydlišť zmocněnce i zmocnitele, čísla primárního a sekundárního dokladu zmocnitele a musí být úředně ověřena).

Pro certifikát OSVČ je kromě objednávky pro uzavření smlouvy nutno předložit ještě originál živnostenského listu (nebo jiného zřizovacího dokumentu, kde je uvedeno IČ) nebo jeho notářsky ověřenou kopii. Pro zaměstnanecký certifikát je nutno předložit originál výpisu z obchodního rejstříku (ne starší než 3 měsíce) nebo originál jiného zakládacího dokumentu, v němž je stanoveno IČ a statutární zástupce organizace nebo jejich notářsky ověřené kopie.

Pokud jsou všechny údaje v pořádku, je fyzické osobě vydán certifikát s veřejným klíčem z elektronické žádosti. Fyzická osoba zkontroluje údaje uvedené v certifikátu, a pokud s nimi souhlasí, písemně potvrdí převzetí certifikátu. Tímto okamžikem se fyzická osoba stává držitelem certifikátu – fyzickou podepisující osobou.

Certifikát může být vydán na přenosovém médiu (disketa, flash paměť) nebo může být uložen na čipové kartě a nebo bývá použit USB Token.

7.1.3. Co s nově získaným certifikátem

K úspěšnému dokončení je nutno nainstalovat získaný certifikát autority na počítač, na kterém byla generovaná žádost. Proces instalace certifikátu závisí na způsobu vygenerování klíčů a žádosti o certifikát, podle které byl certifikát vystaven. Pokud byly klíče generovány přes webové stránky, provedeme zde i instalaci certifikátu. Pokud byla použita offline aplikace použijeme ji. Nesmíme zapomenout na instalaci certifikátů certifikačních autority. Po instalaci certifikátu je vhodné opět provést zálohu klíčů (nyní včetně vydaného certifikátu).

7.2. Vytváření elektronického podání

Možnosti vytváření elektronických podání jsou následující:

- s využitím aplikace EPO
 - kompletně vytvořené a odeslané v této aplikaci
 - pro odeslání již existujícího podání (vytvořeného programy které jej neumí podepsat nebo odeslat)
- prostřednictvím aplikací třetích stran (účetní nebo daňový software umí podání sám sestavit, podepsat a odeslat)

7.2.1. Formuláře na stránkách ČDS (MFCR)

Pro vytvoření a zpracování daňového přiznání nebo jiné písemnosti pro správu daní lze při správně nastaveném prostředí počítače (jak již bylo uvedeno výše) využít aplikaci „Elektronické podání“,

kteřá je pŕístupn z webu eske daŕov správy (ministerstva financí) na adrese: <http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo> [7].

Pro zpracování podání se nejprve vybere z nabídky „Podání“ pŕislušn druh písemnosti a zobrazen daŕov pŕiznn nebo jin podání se vyplní. V zobrazenm tiskopisu se listujete pomocí zloŕek. Program je vybaven kontrolou vloŕench údajů, pŕiemŕ po volbě pŕislušn ikony pro kontrolu upozorní v „Protokolu chyb“ na pŕpadn chyby, kter je tŕeba opravit pro bezchybn podání. Výpis těchto chyb je souasn zobrazen ve spodní části obrazovky daŕovho pŕiznn a po zvolen vybran chyby se kurzor nastaví na msto chyby (je erven označeno). Obsahuje-li podání kritick chyby, kter by znemoŕnily zpracování správcem daně, je moŕn zpracovvan daŕov pŕiznn pouze uloŕit do pracovního souboru označeného v názvu „.....-pracovní.xml“. Optovn naten je umoŕnno kontrolním programem jednak volbou pŕislušn ikony, na stránce „Vstup ze souboru“, nebo v základní nabídce. Takto zpracování nebo naten daŕov pŕiznn nebo jin podání lze odeslat pŕostřednictvm sítě Internet na Spolen technick zaŕzen správců dan nebo uloŕit na disketu.

Podání lze učinit pŕostřednictvm datov zprávy, opatŕen zaručeným elektronickm podpisem, nebo na potaov sestavě pŕostřednictvm datov zprávy, neopatŕen zaručeným elektronickm podpisem. V obou pŕpadech lze datovou zprávu odeslat pŕostřednictvm sítě Internet nebo ji uloŕit na disketu.

V pŕpad volby podání pŕostřednictvm datov zprávy, opatŕen zaručeným elektronickm podpisem se zobrazí výzva k podpisu datov zprávy pŕi odesílání pŕostřednictvm sítě Internet na Spolen technick zaŕzen správců dan nebo pŕi jejím ukládání na disketu. Pŕi podání pŕostřednictvm internetu se po pŕijet datov zprávy na Spolenm technickm zaŕzen uloŕ na počítačů podávajícího v jím zvolenm adresáři jednak samotn podan písemnost „.....p7s“ a jednak soubor „.....-potvrzeni.p7s“ jehoŕ obsahem je samotn podání + potvrzení společného zaŕzen o doruen písemnosti (v souladu s 21 ZSDP) Pŕi podání pŕostřednictvm diskety se datov zpráva uloŕ do souboru oznaenho v nzvu „.....p7s“.

Pŕi podání na potaov sestav pŕostřednictvm datov zprávy, neopatŕen zaruenm elektronickm podpisem, pŕostřednictvm st Internet na spolen technick zaŕzen sprvc dan se po pŕijet datov zprávy na spolenm technickm zaŕzen uloŕ na pota podávajícího v jm zvolenm adresři jednak samotn podan písemnost „.....xml“ a jednak soubor „.....-potvrzeni.p7s“ jehoŕ obsahem je samotn podání + potvrzení společného zaŕzen o doruen písemnosti (v souladu s 21 ZSDP) Po uloŕen na disketu se datov zpráva uloŕ do souboru

označeného v názvu „.....xml“. Po odeslání datové zprávy nebo po jejím uložení na disketu se zobrazí e-tiskopis příslušné písemnosti. Tento tiskopis je po vytištění a opatření podpisem oprávněné osoby způsobilý pro podání správci daně ve smyslu § 40 odstavce 2 ZSDP.

S programem lze shora uvedeným způsobem pracovat v on-line i off-line režimu. Off-line verzi si lze nainstalovat výběrem v nabídce „OFFLINE VERZE“ v části pro odborníky. Instalaci lze zvolit též pouze pro vybranou daň. Off-line verze neumožňuje z technických důvodů používat číselníky pro daň z nemovitostí.

Obdobným způsobem lze postupovat i v případě, že data pro daňové přiznání jsou načtena z externího souboru.

Mimo shora uvedené způsoby podání lze vytisknout prostřednictvím programu Adobe Acrobat Reader počítačovou sestavu daňového přiznání podle vzoru tiskopisu MFin pro příslušnou daň nebo vytisknout údaje do formuláře MF. Program Adobe Acrobat Reader je volně šířen a je možné jej bezplatně a legálně nainstalovat.

7.2.2. Použití prostředků třetích stran

Na stránkách ministerstva financí jsou pro vývojáře zpřístupněny informace důležité pro vývoj aplikací vytvářejících písemnosti v elektronické podobě ve formátu požadovaném ministerstvem financí. Jsou rozděleny do několika sekcí. V první je vysvětlena koncepce celého řešení včetně používané technologie. V druhé je popsána struktura souborů jednotlivých podání včetně zásad tvorby pro formát XML i starší formát s oddělovači. Třetí část se zabývá rozhraním pro přímou elektronickou komunikaci aplikace daňového subjektu se serverem MF, a to jak pro přístup ke zdrojovým informacím (číselníkům), pro vlastní podání (odeslání) písemnosti, tak i pro následné automatické zjišťování stavu podání.

Některé daňové a účetní programy využívající služeb rozhraní umožňují vytvářet, podepisovat a podávat elektronická podání prostřednictvím sítě Internet na Společné technické zařízení správců daně

7.3. Daňové informační stránky

Daňové informační schránky rozšiřují možnost elektronické komunikace mezi poplatníkem a finančním úřadem. Žádost o zřízení se podává prostřednictvím aplikace pro elektronické podání písemností pro daňovou správu (EPO) na internetových stránkách české daňové správy a musí být opatřena zaručeným elektronickým podpisem. Finanční úřad rozhodne o jejím zřízení do 15 dnů od obdržení žádosti a zašle písemně rozhodnutí o zřízení daňové informační schránky.

Zpřístupnění daňové informační schránky se provede podáním přihlášky k nahlížení do daňové informační schránky. Tuto přihlášku je nutné finančnímu úřadu zaslat opět prostřednictvím aplikace EPO a také musí být opatřena zaručeným elektronickým podpisem. Finanční úřad do 15 dnů od obdržení přihlášky umožní přístup k informacím v daňové informační schránce prostřednictvím kvalifikovaného certifikátu použitého při podepisování přihlášky. Data jsou ve schránce aktualizována v rámci datových přenosů čtyřikrát týdně. Některé údaje jsou přenášeny téměř on-line (údaje CRDS - centrálního registru daňových subjektů). Mimo stav osobního daňového účtu u zaregistrovaných daní vidí poplatník údaje o písemnostech, které podal nebo které jsou o něm na příslušném finančním úřadu vedeny. U svých elektronicky podaných písemnostech si může zobrazit jejich obsah. Pokud je příslušný k více finančním úřadům (např. v případě daně z nemovitosti), jsou mu zpřístupněny údaje všech osobních daňových účtů v rámci jedné schránky.

7.4. Specifické podmínky komunikace s finančním úřadem

Elektronická komunikace s finančním úřadem má svoje zvláštní podmínky. Mimo údajů přenášených do daňových schránek úřad směrem k daňovému poplatníkovi elektronicky nekomunikuje. Důvodem jsou překážky technického rázu i překážky legislativní. V současném systému komunikace nejsou ve směru k poplatníkovi žádné prostředky pro prokázání doručení, email je nespolehlivý způsob a problém je i zabezpečení zachování mlčenlivosti.

V budoucnu by měly pro ukládání písemností adresovaným daňovému subjektu být využity daňové informační schránky. Uvažuje se dokonce o zavedení obdobných schránek pro celou veřejnou správu. Právníkové osoby by měly povinnost ji zřídit a navrhuje se tzv. institut doručení (deset dnů po uložení do schránky by se písemnost považovala za doručenou) [2].

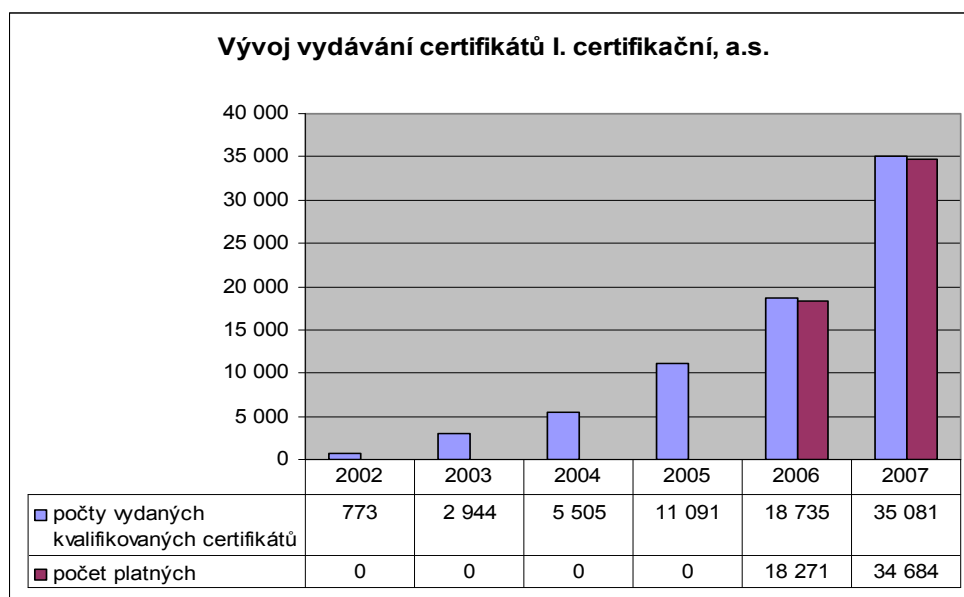
Pro komunikaci v daňové oblasti není důležitý typ kvalifikovaného certifikátu (zaměstnanecký, fyzická osoba nepodnikající, OSVČ), posuzuje se pouze vztah podepisující osoby k subjektu podávajícímu daňové podání. V kvalifikovaném certifikátu je vyžadovaná jednoznačná identifikace osoby pomocí identifikátoru klienta MPSV. Certifikáty vydané zahraničními akreditovanými certifikačními autoritami tento identifikátor neobsahují a proto se pro daňová podání neuznávají.

8. Zhodnocení

Pro hodnocení využívání elektronické komunikace daňových poplatníků s finančními úřady a především užití elektronického podpisu jsou použita data globální (v rámci ČR), data regionální (finanční úřady v rámci působnosti Finančního ředitelství v Brně) a lokální data z Finančního úřadu v Jihlavě.

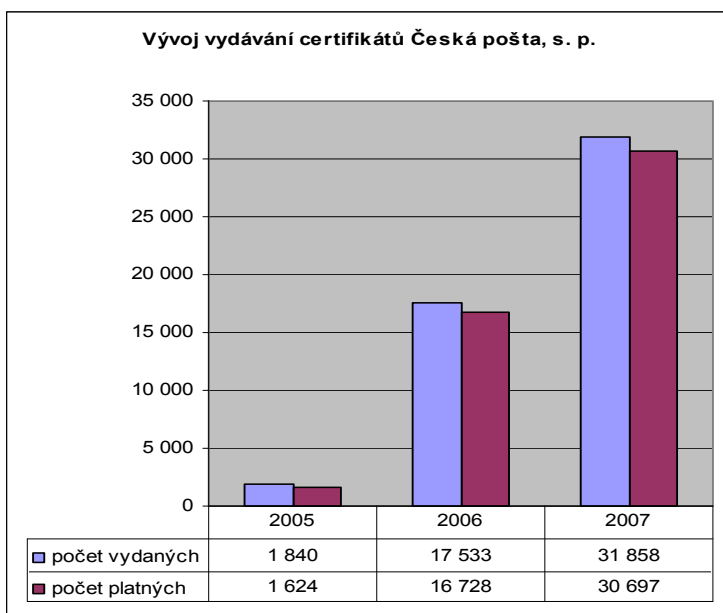
8.1. Vývoj počtu kvalifikovaných certifikátů

První akreditovanou certifikační autoritou u nás se stala společnost „První certifikační autorita, a. s.“ Od března roku 2002 do konce března 2008 vydala 89 597 kvalifikovaných certifikátů. Ve své statistice nesledují informaci o použití identifikátoru MPSV, ale podle kvalifikovaného odhadu odpovědného pracovníka (Ing. Martin Škorpil) jej obsahuje 80–90% vydaných kvalifikovaných certifikátů. Počet platných certifikátů k poslednímu dni v měsíci sledují až od roku 2006. Postup vydávání podle jednotlivých roků je zachycen na grafu 2.

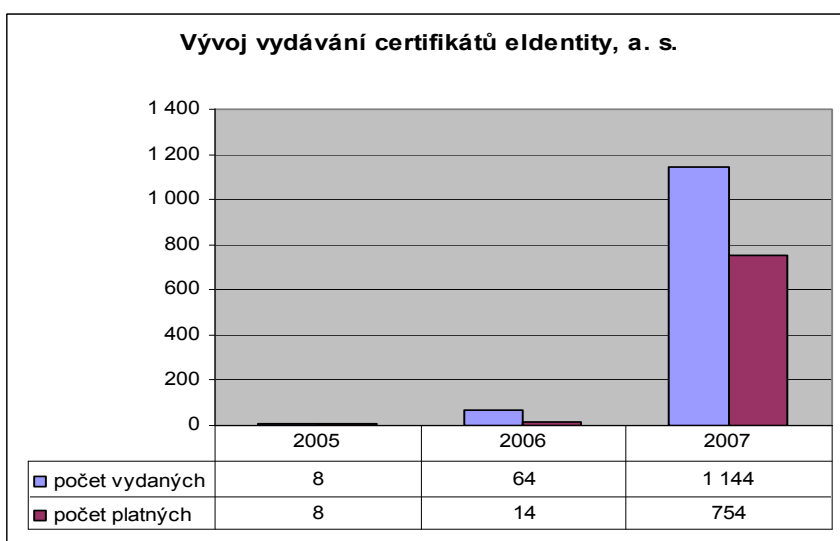
Graf 2 Vývoj vydávání kvalifikovaných certifikátů u společnosti První certifikační, a. s., zdroj vlastní – upraveno na základě [31]

Od srpna 2005 vzniklo na trhu poskytování kvalifikovaných certifikátů konkurenční prostředí. Akreditaci získala Česká pošta, s. p. a svojí příznivou cenovou politikou (cena za kvalifikovaný certifikát je 190,- Kč) rozšířila okruh uživatelů. Zde jsou záznamy o použití identifikátoru MPSV vydávaných certifikátů vedeny. Podle sdělených informací (Martin Švancar architekt QCA/VCA) obsahuje k 31. 3. 2008 výše uvedený identifikátor 27 317 platných kvalifikovaných certifikátů, což je 80,09% všech platných. Průběh vydávání je zobrazen na grafu 3.

Graf 3 Vývoj vydávání kvalifikovaných certifikátů u společnosti Česká pošta, s. p., zdroj vlastní – upraveno na základě [32]

Od září roku 2005 přichází třetí a zatím poslední akreditační autorita – společnost eIdentity, a. s. Statistiky o vydávání certifikátů neposkytují. Potřebná data byla získána od nástupce ministerstva informatiky v této oblasti, ministerstva vnitra. Obdržené údaje o všech třech certifikačních autoritách umožnily ověření již získaných informací z předchozích dvou společností. Pro účely statistik se evidují na ministerstvu vnitra pouze vydávané certifikáty. Počty platných byly dopočítány s ohledem na roční životnost kvalifikovaného certifikátu. Společnost identity, a. s. nemá na trhu poskytovatelů kvalifikovaných certifikačních služeb rozhodující podíl, dokazuje to graf 4.

Graf 4 Vývoj vydávání kvalifikovaných certifikátů u společnosti eIdentity, a. s., zdroj vlastní – upraveno na základě [15]

Podrobné srovnání vydávání kvalifikovaných certifikátů jednotlivými poskytovateli podle jednotlivých měsíců je uvedeno v tabulce 8.

Tabulka 8 Vydávání kvalifikovaných certifikátů, zdroj vlastní – upraveno na základě [15]

Rok	Měsíc	I. certifikační.	Česká pošta	eIdentity.	Celkem vydáno
2006	leden	1 622	1 363	8	2 993
	únor	1 441	845	5	2 291
	březen	1 797	1 255	4	3 056
	duben	1 762	1 200	4	2 966
	květen	2 437	1 344	4	3 785
	červen	1 916	1 972	4	3 892
	červenec	1 042	2 484	5	3 531
	srpen	1 162	1 374	4	2 540
	září	1 012	1 139	2	2 153
	říjen	1 487	1 545	2	3 034
	listopad	1 490	1 374	8	2 872
	prosinec	1 571	1 658	14	3 228
	celkem	18 739	17 553	64	36 356
2007	leden	2 328	2 021	19	4 368
	únor	2 017	2 104	13	4 134
	březen	2 556	2 909	48	5 513
	duben	2 937	2 646	25	5 608
	květen	3 008	3 017	17	6 042
	červen	2 134	3 510	30	5 674
	červenec	1 704	2 605	27	4 336
	srpen	2 919	2 107	29	5 055
	září	2 870	2 378	80	5 328
	říjen	4 328	3 232	80	7 640
	listopad	4 572	2 947	413	7 932
	prosinec	3 729	2 382	363	6 111
	celkem	35 102	31 858	1 144	68 104

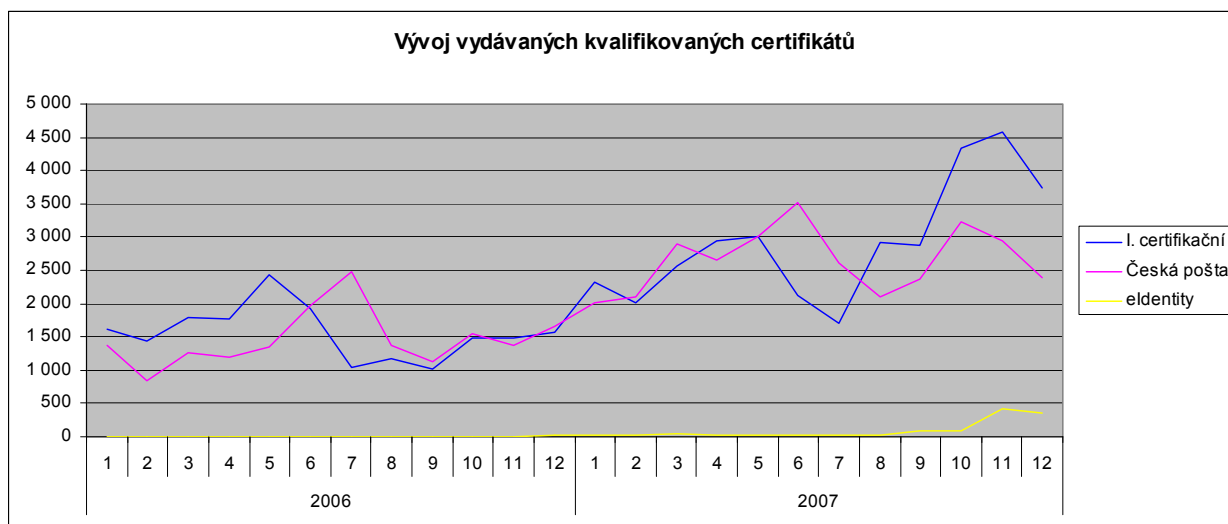
Tabulka 9 stejně podrobně mapuje stav platných kvalifikovaných certifikátů všech tří certifikačních autorit. Pro společnost eIdentity, a. s., nebyly tyto údaje k dispozici a byly proto vypočítány u aktuálního měsíce odpočtem stavu stejného měsíce předchozího roku (platnost certifikátu je jeden rok). Vzhledem k nízkému počtu vydávaných certifikátů touto společností lze považovat případnou

chybu za nepodstatnou. Ukazatel procento přírůstku je vypočítán jako podíl počtu stávajícího měsíce k měsíci předchozímu vyjádřený v procentech. V tabulce je vyznačena barevným stínováním jeho maximální a minimální hodnota. Největší růst byl zaznamenán v červnu roku 2006, téměř 114%. V období od března do července roku 2006 byl přírůstek vždy nad 110% a od té doby kolísá kolem hranice 105%.

Tabulka 9 Platné kvalifikované certifikáty k poslednímu dni v měsíci, zdroj vlastní – upraveno na základě [15]

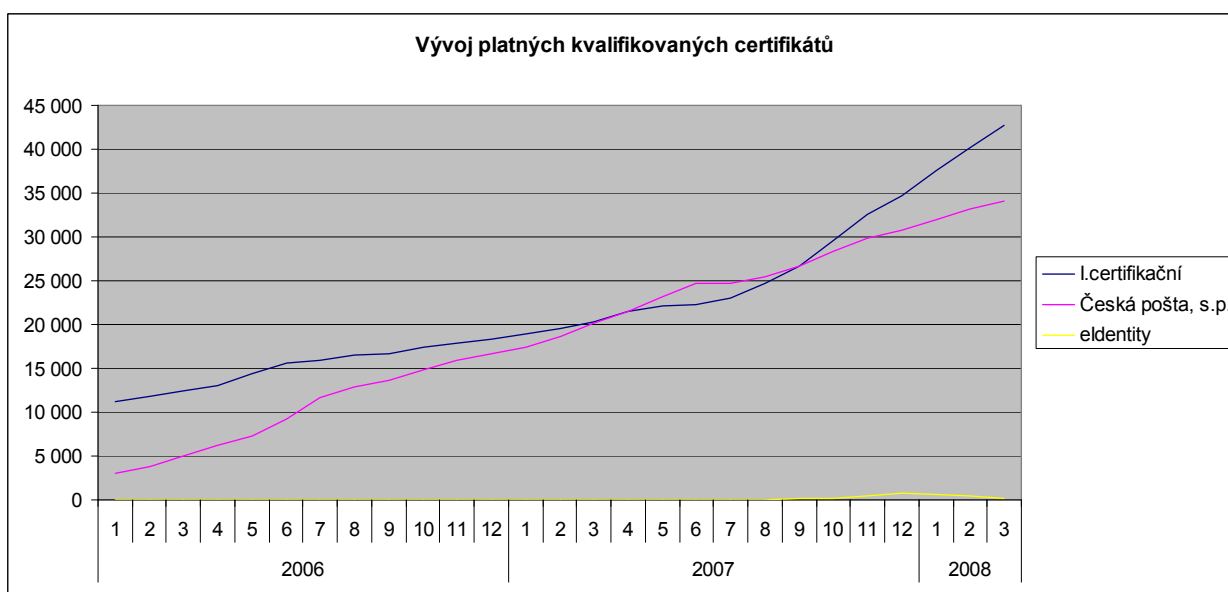
Rok	Měsíc	I.certifikační	Česká pošta	elidentity	Celkem	% přírůstku
2006	leden	11 274	3 048	16	14 338	
	únor	11 751	3 836	13	15 600	108,80%
	březen	12 494	5 013	9	17 516	112,28%
	duben	13 080	6 210	8	19 298	110,17%
	květen	14 453	7 338	8	21 799	112,96%
	červen	15 602	9 235	8	24 845	113,97%
	červenec	15 947	11 642	9	27 598	111,08%
	srpen	16 452	12 937	9	29 398	106,52%
	září	16 673	13 707	6	30 386	103,36%
	říjen	17 431	14 886	4	32 321	106,37%
	listopad	17 917	15 959	10	33 886	104,84%
	prosinec	18 271	16 728	14	35 013	103,33%
2007	leden	18 969	17 397	17	36 383	103,91%
	únor	19 536	18 580	19	38 135	104,82%
	březen	20 282	20 141	52	40 475	106,14%
	duben	21 445	21 515	65	43 025	106,30%
	květen	22 100	23 135	34	45 269	105,22%
	červen	22 333	24 641	39	47 013	103,85%
	červenec	23 023	24 769	48	47 840	101,76%
	srpen	24 770	25 480	47	50 297	105,14%
	září	26 616	26 702	103	53 421	106,21%
	říjen	29 473	28 361	156	57 990	108,55%
	listopad	32 535	29 917	483	62 935	108,53%
	prosinec	34 684	30 697	754	66 135	105,08%
2008	leden	37 609	31 953	662	70 224	106,18%
	únor	40 153	33 205	437	73 795	105,09%

Graf 5 zobrazuje údaje tabulky 8, postup vydávání kvalifikovaných certifikátů podle měsíců. Grafické vyjádření umožňuje lépe vyjádřit nepravidelnost vydávání v průběhu roku a celkově vzrůstající trend.

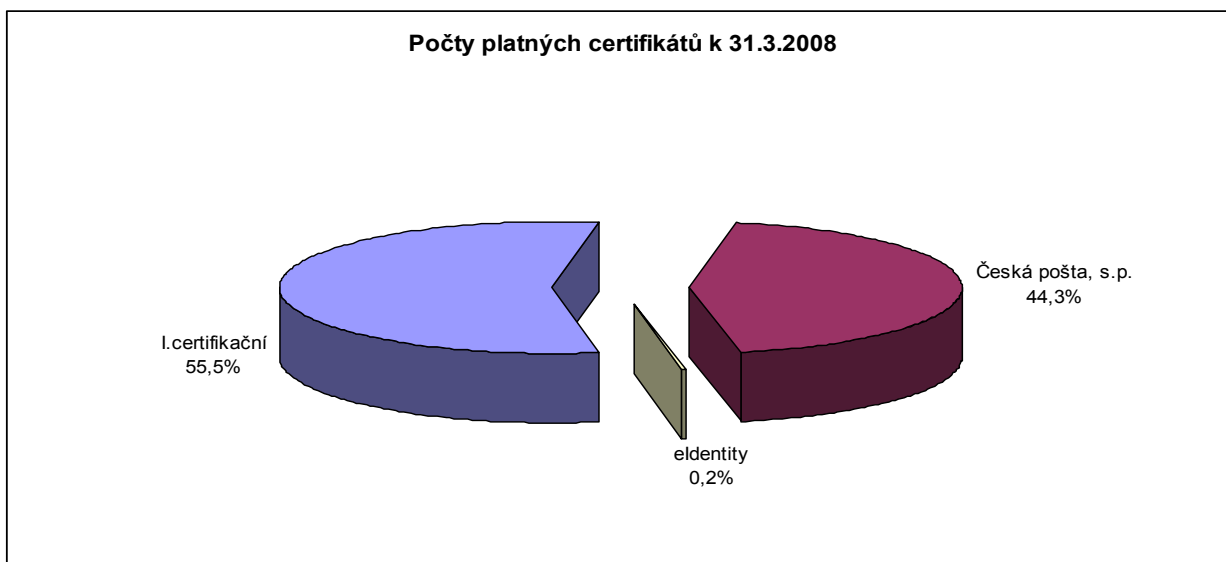
Graf 5 Vývoj vydávaných kvalifikovaných certifikátů podle jednotlivých vydavatel, zdroj vlastní – upraveno na základě [15]

Graf 6 odráží vývoj platných kvalifikovaných certifikátů.

Graf 6 Vývoj platných kvalifikovaných certifikátů podle jednotlivých vydavatelů, zdroj vlastní – upraveno na základě [15]

Malý podíl společnosti eidentity, a. s. lze vysvětlit tím, že poskytuje certifikační služby pouze na jednom pracovišti v sídle firmy. Oba zbývající poskytovatelé provozují síť registračních autorit v okresních městech. Rozdělení trhu je zobrazeno na grafu č. 7.

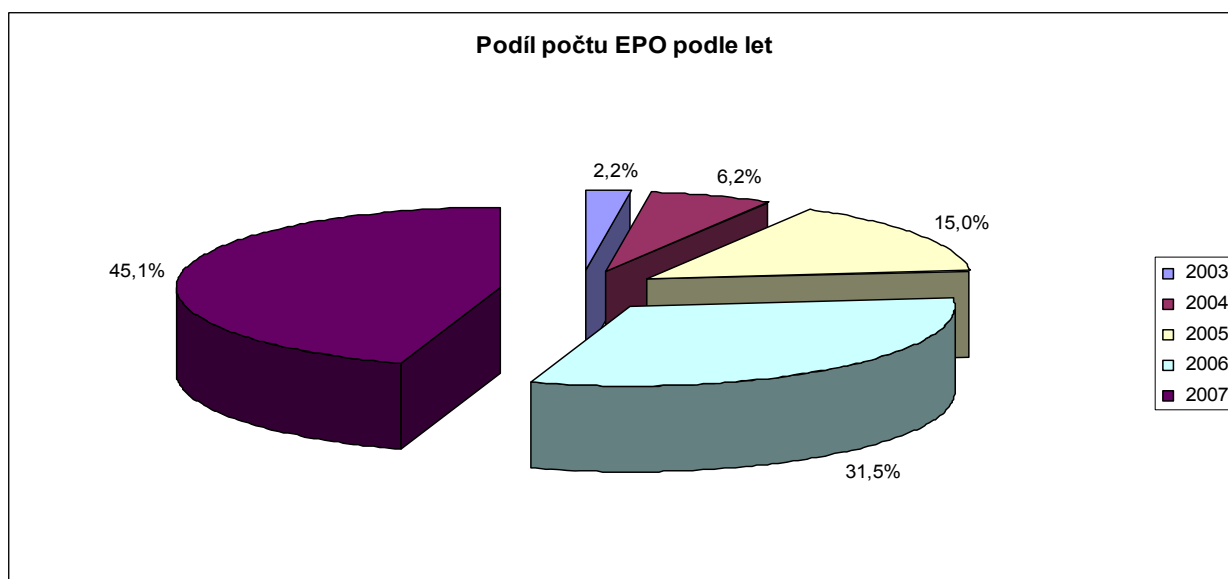
Graf 7 rozdělení trhu podle počtu platných kvalifikovaných certifikátů, zdroj vlastní – upraveno na základě [15]

8.2. Elektronická podání

8.2.1. Zhodnocení EPO v rámci ČR

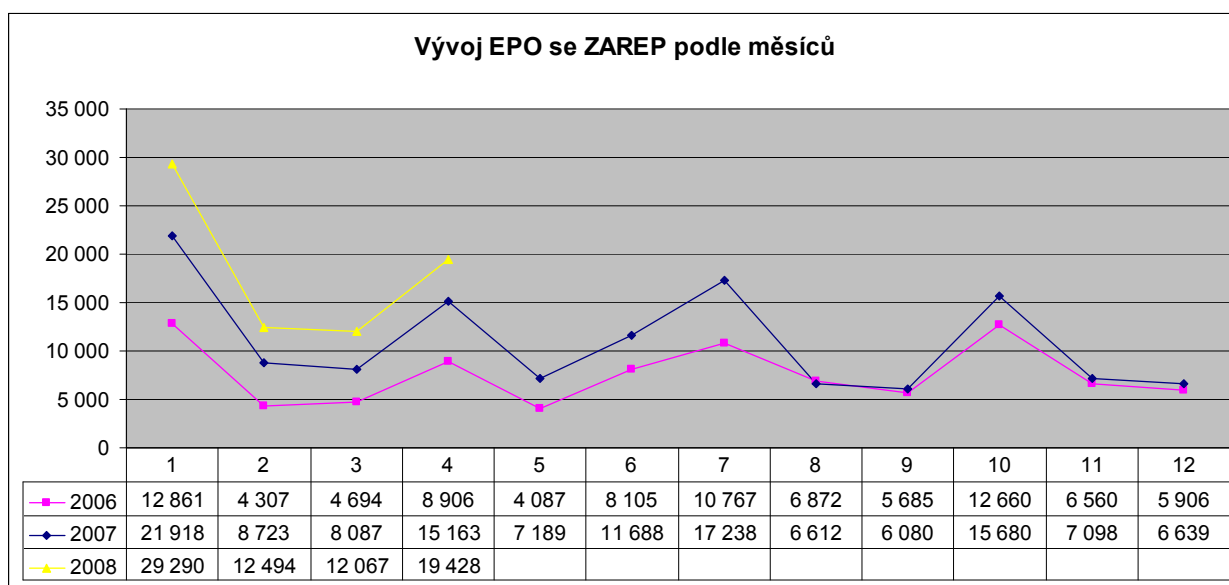
Vývoj počtu podaných elektronických podání byl ovlivněn počtem nabízených typů formulářů. Do roku 2004 byly možnosti omezené, pro roky 2005 a 2006 je již zřetelný prudký nárůst. Rok 2007 je opět ve znamení růstu, v porovnání předchozích let však jeho dynamika klesá.

Na grafu 8 lze pozorovat prudký nárůst elektronických podání se zaručeným elektronickým podpisem zejména od roku 2005.

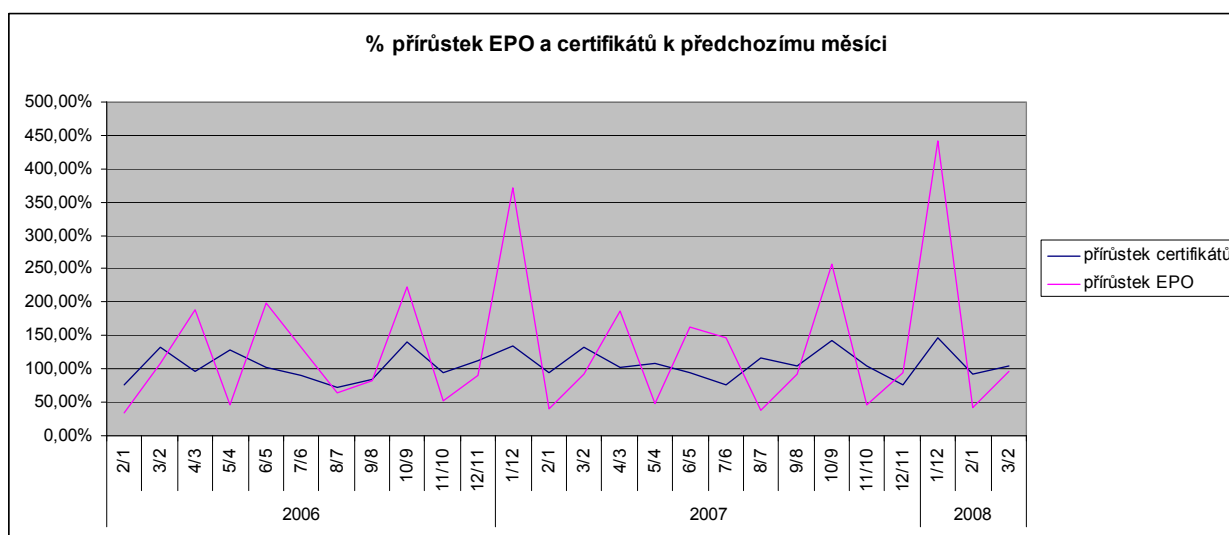
Graf 8 Vývoj elektronického podání se ZAREP podle let, zdroj vlastní – upraveno na základě [16]

Z grafu 9 lze vypožorovat, že největší počet podání bývá v měsíci lednu, potkává se zde nejvíc druhů podání (čtvrtletní a měsíční přiznání k DPH, přiznání k dani z nemovitostí, přiznání k dani silniční a vyúčtování DPZ). Nárůst v druhé polovině roku je pouze v 7. a v 10. měsíci, kdy se setkávají měsíční a čtvrtletní podání přiznání k dani z přidané hodnoty.

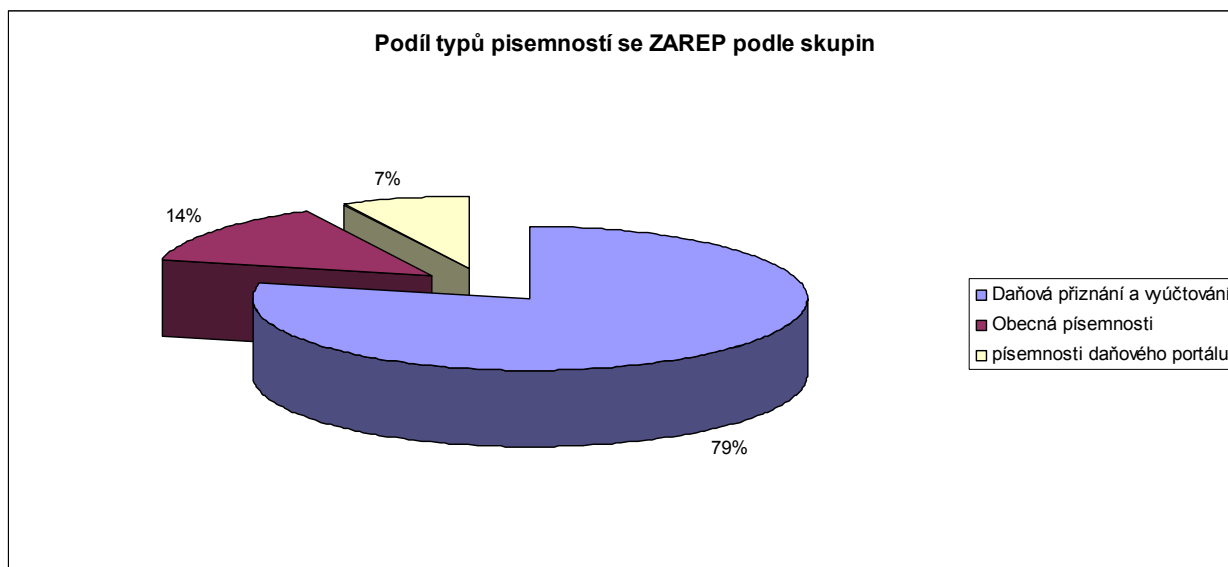
Graf 9 Vývoj elektronického podání se ZAREP podle měsíců, zdroj vlastní – upraveno na základě [16]

Graf 10 porovnává vývoj vydávání kvalifikovaných certifikátů k podaným elektronickým podání v závislosti na čase. Aby se vyloučil vliv odlišnosti ukazatelů, porovnávají se podíly hodnoty aktuálního měsíce k hodnotě měsíce předešlého.

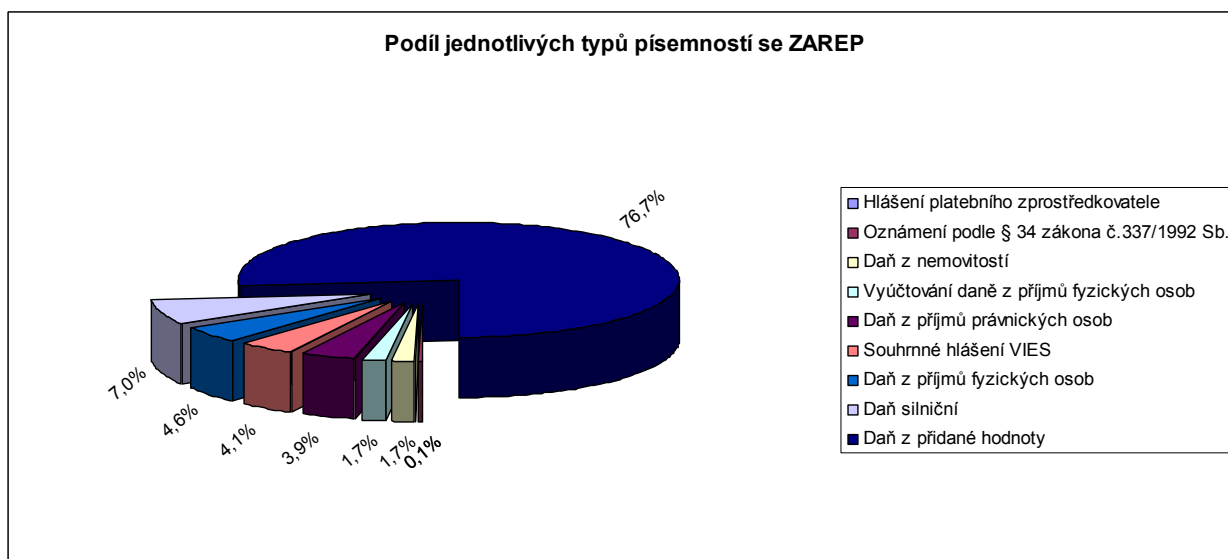
Graf 10 Porovnání přírůstku EPO se ZAREP k přírůstku vydaných kvalifikovaných certifikátů, zdroj vlastní – upraveno na základě [15], [16]

Tento graf naznačuje částečnou souvislost vzrůstu vydávání certifikátu, které je shodné a nebo v předstihu k vzrůstu počtu elektronických podání. Na grafu 11 je zobrazen podíl jednotlivých typů podání na celkovém počtu podaných podání (podání se ZAREP od 1. 1. 2003 do 31. 12. 2007).

Graf 11 Podíl jednotlivých skupin písemností se ZAREP na celkovém počtu, zdroj vlastní – upraveno na základě [16]

Z grafu č. 12 jednoznačně vyplývá, že vzhledem ke své četnosti a pravidelnosti je přiznání k dani z přidané hodnoty hlavním typem písemnosti, která je elektronicky podávána podepisovaná zaručeným elektronickým podpisem. Na rozdíl od ostatních daňových přiznání podávaných jednorázově se opakuje čtyřikrát a nebo dvanáctkrát za roka, tvoří více než $\frac{3}{4}$ všech písemností.

Graf 12 Podíl jednotlivých typů písemností na celkovém počtu EPO se ZAREP, zdroj vlastní – upraveno na základě [16]

8.2.2. Zhodnocení EPO v rámci regionu

Uspořádání územních finančních orgánů má specifickou organizační strukturu. Finanční ředitelství nekopírují rozdělení krajů. Do působnosti Finančního ředitelství v Brně spadá 46 finančních úřadů ve 42 městech (v Brně je celkem 5 FÚ). Poskytuje daňové služby pro 2 234 047 obyvatel tří krajů (Jihomoravský, Zlínský a Vysočina).

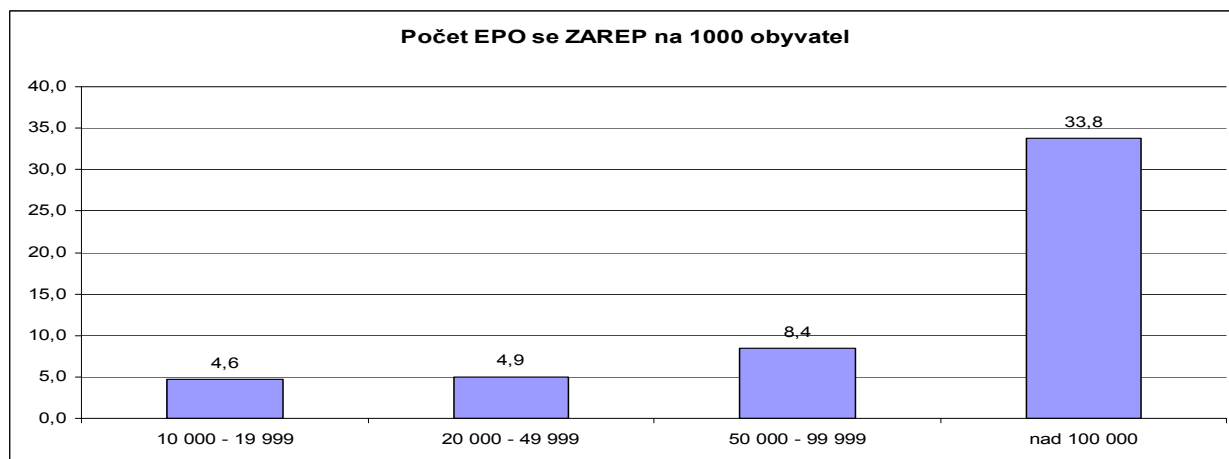
Elektronická podání bez ohledu na použití ZAREP se podílela v roce 2006 0,73% a v roce 2007 1,01% na všech došlých písemnostech finančních úřadů pod Finančním ředitelstvím v Brně.

V tabulce 10 je uveden přehled kategorií měst podle počtu obyvatel, počet měst, která jsou do jednotlivých kategorií zařazena, počty elektronických podání a je vypočten počet podání na 1000 obyvatel.

Tabulka 10 Rozdělení elektronických podání podle kategorie velikosti měst, zdroj vlastní – upraveno na základě [20]

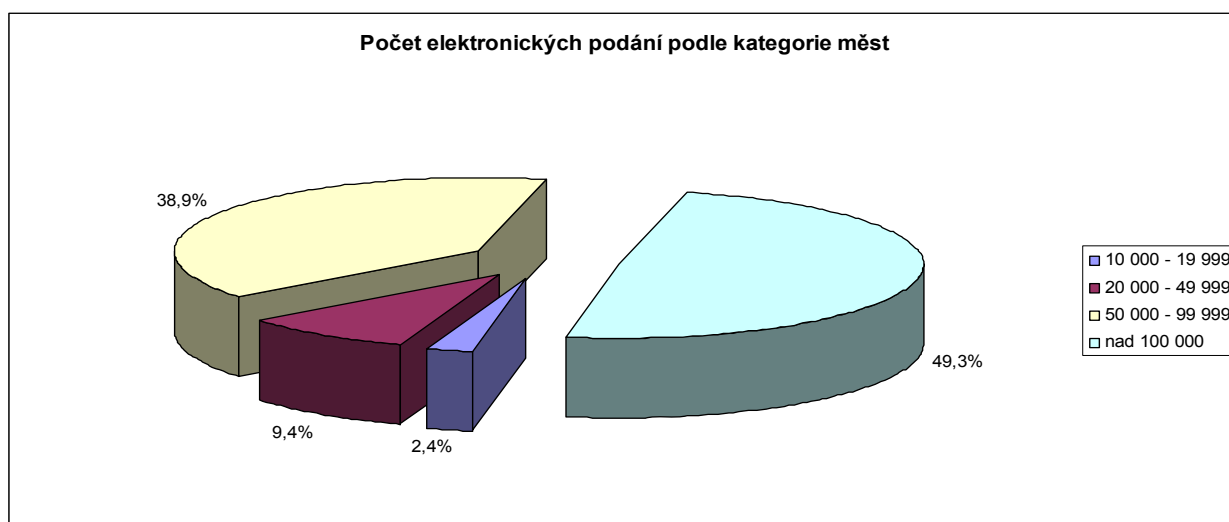
kategorie	počet měst	počet obyvatel	počet EPO se ZAREP	podání na 1000 ob.
do 1999	0	0	0	X
2 000 - 4 999	0	0	0	X
5 000 - 9 999	0	0	0	X
10 000 - 19 999	8	129 661	602	4,6
20 000 - 49 999	16	481 038	2 370	4,9
50 000 - 99 999	17	1 161 388	9 804	8,4
nad 100 000	1	366 680	12 400	33,8
Celkem	42	2 138 767	25 176	

Z grafu 13 lze usuzovat, že největší počet podání v přepočtu na 1000 obyvatel je ve velkých městech.

Graf 13 Počet elektronických podání se ZAREP na 1000 obyvatel, zdroj vlastní – upraveno na základě [20]

Graf 14 ukazuje poměr podaných elektronických podání se zaručeným elektronickým podpisem v jednotlivých kategoriích velikostí k celkovému počtu. Z uvedených a zobrazených údajů vyplývá, že elektronická podání jsou častější ve velkých městech (Brno představuje téměř polovinu všech podání).

Graf 14 Počet elektronických podání se ZAREP podle kategorií měst, zdroj vlastní – upraveno na základě [20]

8.2.3. Zhodnocení EPO na lokální úrovni

Podíl elektronických podání na celkovém počtu písemností má vzrůstající tendenci. Tabulka 11 obsahuje přehled podávaných písemností na Finančním úřadě v Jihlavě za rok 2006. Počty jsou rozlišeny podle použití zaručeného elektronického podpisu a podle typu podání. Ve sloupci s označením EPI jsou údaje o všech podaných písemnostech daného typu a zahrnují elektronická i písemná podání.

Tabulka 11 Přehled písemností na FÚ v Jihlavě za rok 2006, zdroj vlastní

FÚ v Jihlavě - došlé písemnosti - rok 2006					
Typ_EPO	ZAREP	bez ZAREP	celkem	EPI	podíl EPO na všech
DNE	1	2	3	3 541	0,08%
DPF	16	0	16	20 154	0,08%
DPH	232	7	239	17 667	1,35%
VIES	11	0	11	782	1,41%
DPP	11	0	11	1 964	0,56%
DPZ	2	0	2	2 075	0,10%
DSL	21	5	26	4 234	0,61%
Celkem	294	14	308	50 417	0,61%

Tabulka 12 obsahuje stejné typy údajů, data se však vztahují k roku 2007. Porovnáním obou tabulek lze vyzorovat růst elektronického podávání.

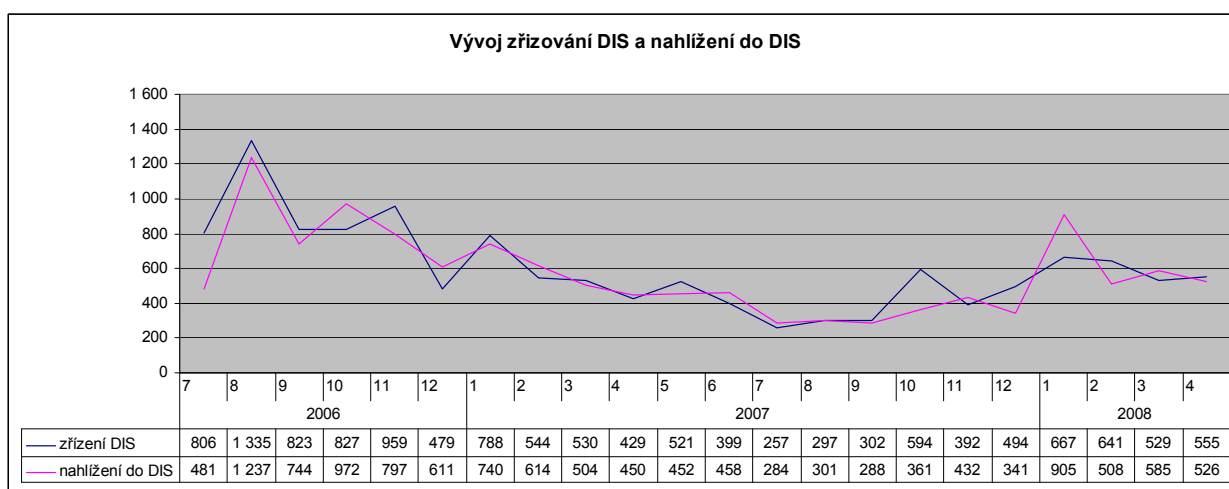
Tabulka 12 Přehled písemností na FÚ v Jihlavě za rok 2007, zdroj vlastní

FÚ v Jihlavě - došlé písemnosti - rok 2007					
Typ_EPO	ZAREP	bez ZAREP	celkem	EPI	podíl EPO na všech
DNE	7	5	12	4 437	0,27%
DPF	32	28	60	26 925	0,22%
DPH	553	21	574	22 161	2,59%
VIES	29	0	29	1 044	2,78%
DPP	39	1	40	2 364	1,69%
DPZ	15	0	15	2 812	0,53%
DSL	46	7	53	4 999	1,06%
Celkem	721	62	783	64 742	1,21%

Přes vzrůstající trend tvoří počet elektronických podání malou část písemností daného typu. I přiznání k dani z přidané hodnoty, které tvoří většinu elektronických podání dosahuje pouze necelá tři procenta podílu tohoto typu podání. Porovnávání jednotlivých podání podle jejich počtu však může být v některých případech zavádějící. Například u silniční daně bývá podstatný rozdíl v počtu vozidel uváděných v přiznání. Velké dopravní firmy evidují stovky až tisíce aut, přiznání drobného živnostníka může obsahovat údaje o jediném vozidle. V lednu 2008 bylo elektronicky podáno 53 přiznání k dani silniční z celkového počtu 4999 podání. Podíl tedy činí 1,06%. Pokud ale provedeme porovnání podle počtu přiznávaných vozidel, podíl elektronických dat se zvýší na 10,2% (14282 celkem, 1455 elektronicky).

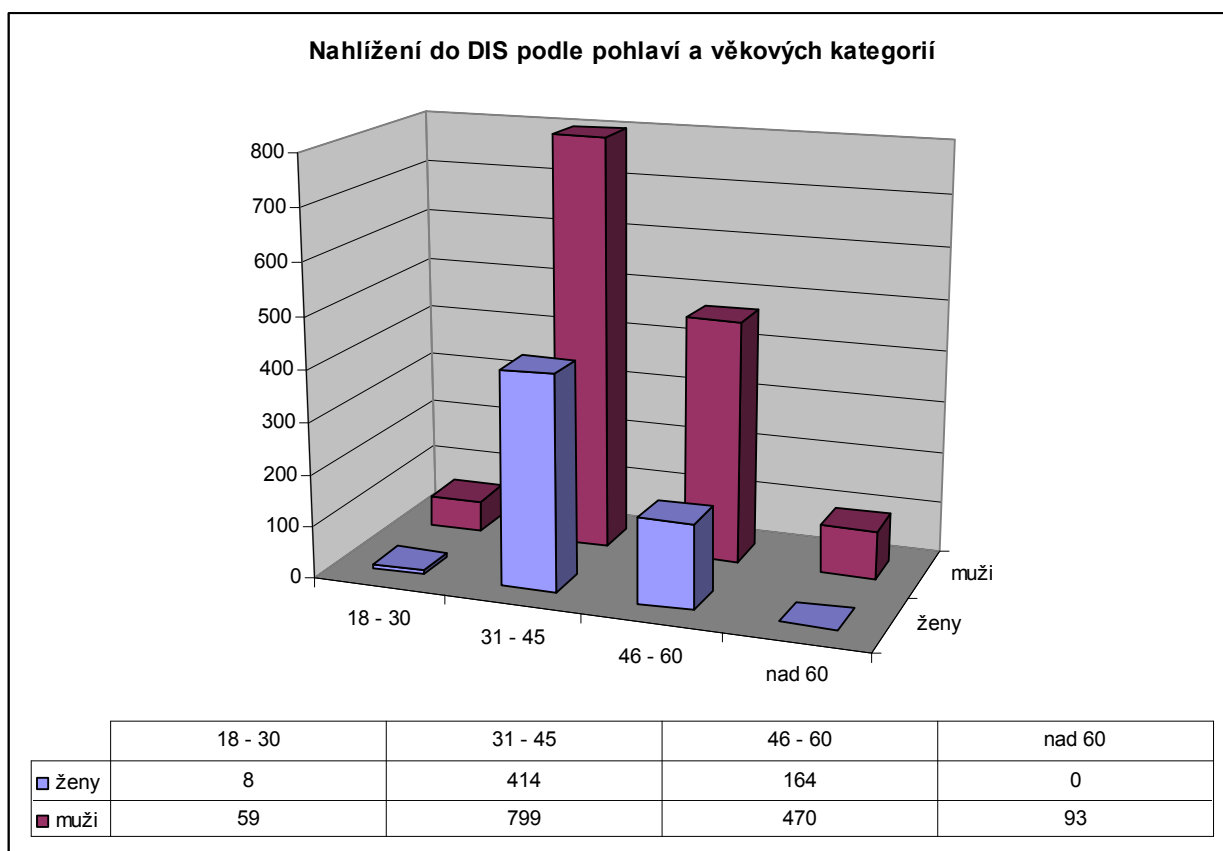
8.3. Zřizování a využívání daňových informačních schránek

Následující graf 15 zobrazuje průběh zřizování daňových informačních schránek a průběh podávání přihlášek k nahlížení do DIS v rámci ČR od července roku 2006 do 30. dubna 2008. Největší zájem o zřízení této služby byl v srpnu 2006, druhý měsíc po jejím zpřístupnění (1 335 žádostí o zřízení DIS, 1 237 přihlášek k nahlížení) a další, ale menší nárůsty můžeme sledovat vždy v měsíci lednu.

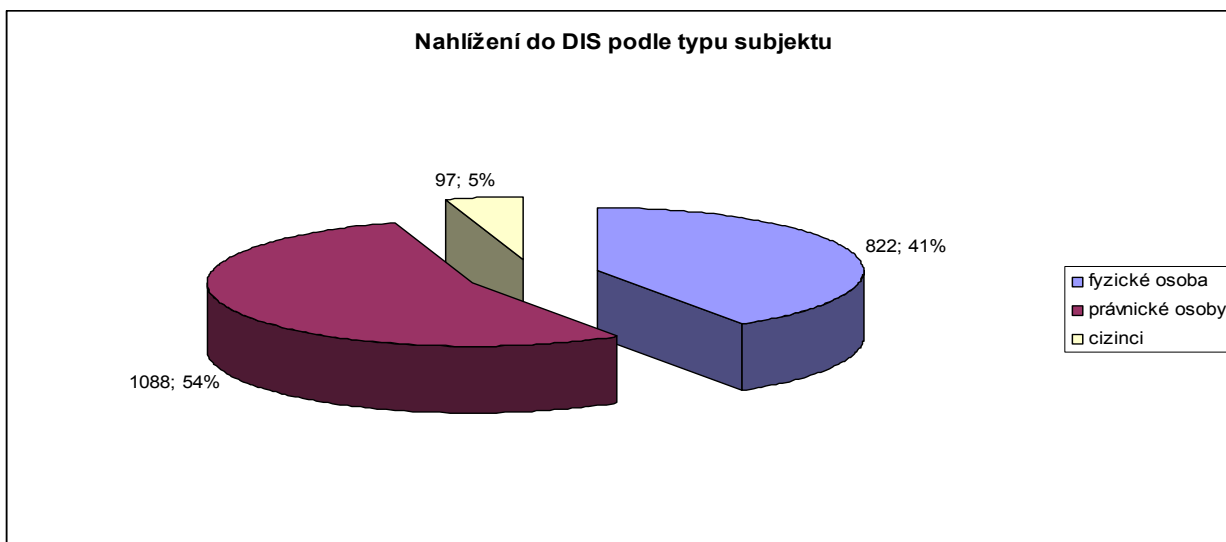
Graf 15 Průběh zřizování DIS a nahlížení do DIS, zdroj vlastní – upraveno na základě [20]

Věkovou strukturu podávajících a rozdělení podle pohlaví osob nahlížejících do daňových informačních schránek znázorňuje graf 16. Největší skupinu tvoří uživatelé DIS v kategorii 31 až 45 let, podílí se na všech nahlížejících šedesáti procenty.

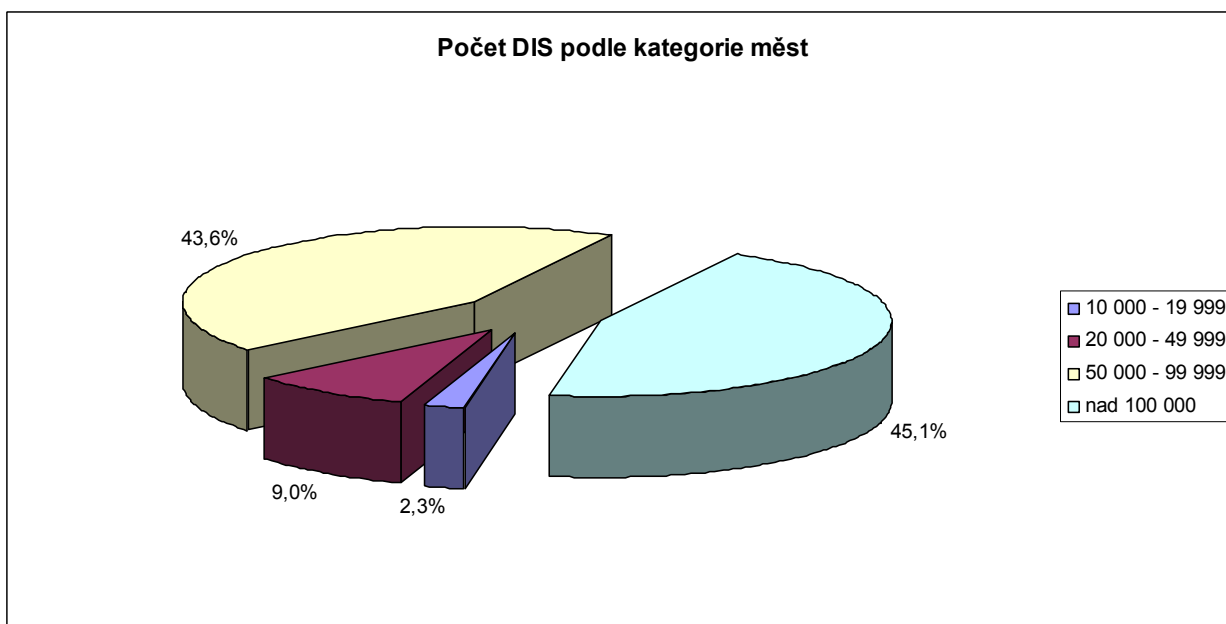
Graf 16 Rozdělení podávajících podle pohlaví a věku, zdroj vlastní – upraveno na základě [20]

Celkový počet jednotlivých typů subjektů, u kterých je zřízeno nahlížení a podíl na celkovém počtu nahlížení do DIS je uveden v grafu 17. Podíl schránek cizinců je zanedbatelný a zkreslující, 93 nahlížení z 97 je přihlášeno na jednoho daňového poradce (63 na FÚ v Jihlavě).

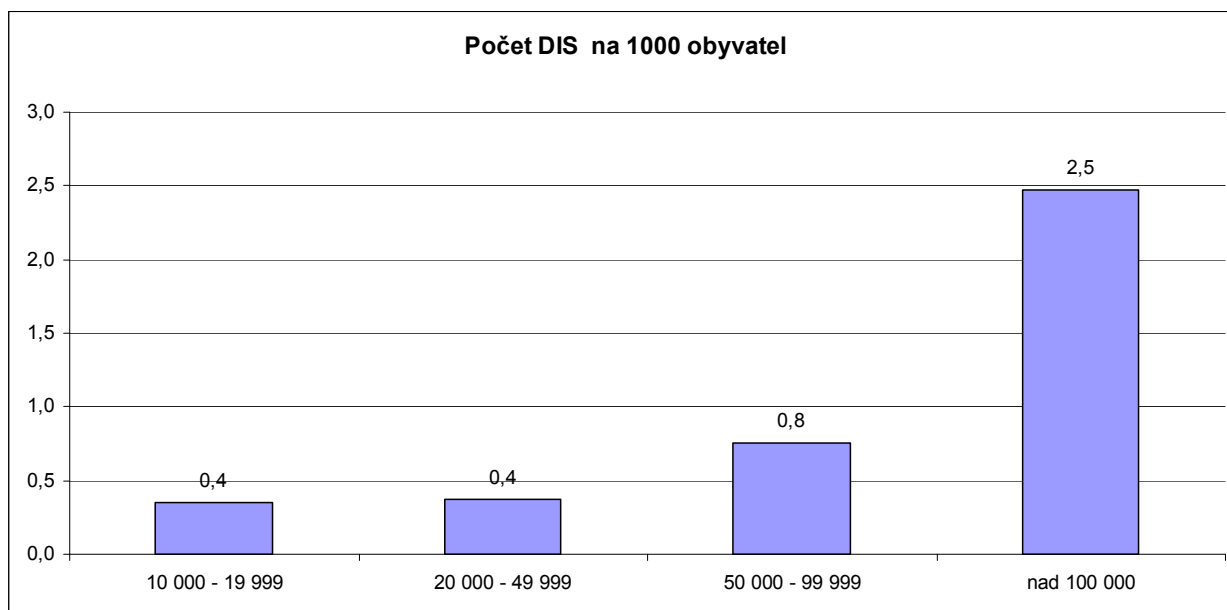
Graf 17 Podíl jednotlivých typů subjektu na nahlížení do DIS, zdroj vlastní – upraveno na základě [20]

Rozložení počtu nahlížení do daňové informační schránky podle velikosti sídla zobrazené na grafu 18 je obdobné s rozložením elektronických podání, lze tak zjistit porovnáním s grafem 14.

Graf 18 Podíl nahlížení do DIS podle velikosti sídla, zdroj vlastní – upraveno na základě [20]

Shodu rozložení nahlížení do DIS s rozložením elektronických podání lze vypořádat také porovnáním grafu 19 s grafem 13.

Graf 19 Rozložení nahlížení do DIS podle velikosti sídla v přepočtu na 1000 obyvatel, zdroj vlastní – upraveno na základě [20]

K 30. 4. 2008 mělo 1 932 daňových subjektů v působnosti Finančního ředitelství v Brně zřízenou daňovou informační schránku, z toho 75 subjektů mělo dvě nahlížení k jedné schránce, ostatní po jednom. Do 1 463 daňových informačních schránek (72,9%) nahlíží 76 osob, které mají nahlížení do pěti a více schránek (15,6% všech nahlízejících). Z toho lze vyvodit, že většinu daňových informačních schránek využívají pro jednotlivé subjekty jejich daňoví poradci.

8.4. Výhody a nevýhody používání elektronického podpisu

Výhody a nevýhody použití elektronického podpisu lze rozdělit na pohled ze strany poplatníka a z pozice finančního úřadu.

8.4.1. Výhody

Z vlastností zaručeného elektronického podpisu vyplývají výhody pro FÚ. Lze jednoznačně určit a ověřit identitu podepisujícího, příjemce má jistotu, že podání nebylo změněno během transportu nebo po podepsání (ověření integrity dat), ten kdo podání podepsal nemůže popřít, že dané podání s daným obsahem podal (nepopiratelnost). Pro správce daně odpadá nutnost ručního přepisování z papírových dokumentů. Ušetří se čas a zamezí se možným chybám

Pro poplatníka odpadá povinnost dojít na úřad osobně nebo odeslat papírové dokumenty klasickou poštou. Provozní doba rozhraní pro elektronická podání je neomezená. A nemalou výhodou je i osvobození od poplatků (zákon č. 634/2004 Sb., § 8, odstavec 2).

Pro obě strany je výhodou užití inteligentních formulářů při vytváření daňového podání, v rámci nabízených kontrol lze chyby najít a opravit, podání s vážnými nedostatky nelze odeslat.

8.4.2. Nevýhody

K nevýhodám používání elektronického podpisu patří složitost při jeho pořizování (kapitola 7.1) a používání. Problémem bývá především nastavení počítače pro používání formulářů elektronického podání na stránkách ministerstva financí (kapitola 4.3.2). Mnoho daňových poplatníků dané problematice nerozumí a „papír je papír.“ Pro nepodnikající fyzickou osobu bez možnosti dalšího využití (i přes relativně nízkou cenu 190,- Kč) se nevyplatí.

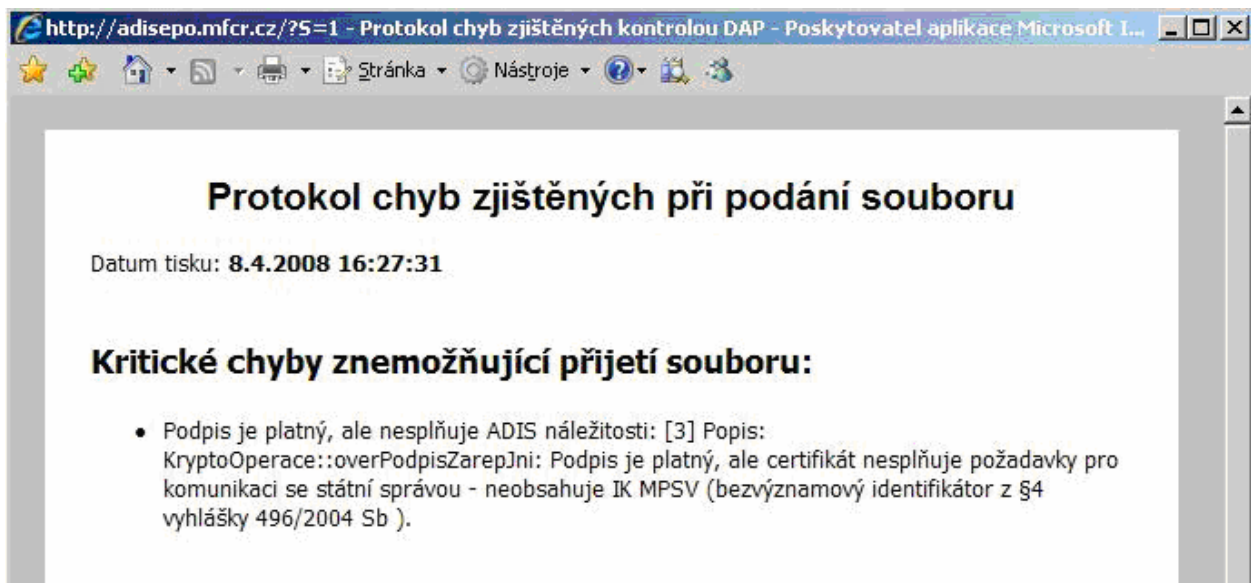
Problém nastává, je-li u podávajícího subjektu povinnosti podepisování dvěma osobami zároveň. Technicky není možné takové podání vytvořit v aplikaci EPO, nelze jej přijmout přes rozhraní na MF.

Pro daňové správce občas přibývá práce při duplicitním podání, které vznikne při vícenásobném odeslání stejného podání. Většinou bývá příčinou chyba připojení k síti Internet nebo omyl podávajícího.

8.5. Časté chyby

Při používání elektronického podpisu obecně i v případě komunikace s finančními úřady vznikají chyby. Převážně jsou způsobené lidmi, technické příčiny bývají v menšině a většinou se vyskytují při použití aplikací třetích stran, kde není například použit předepsaný formát data v obsahu elektronického podání. Rozhraní je použito pouze k odeslání datové zprávy a chyba bývá detekována až při zpracování na cílovém finančním úřadě. Obvyklým nedostatkem je absence identifikátoru klienta MPSV, žadatel si opomene zaškrtnout příslušnou volbu v žádosti. Častou chybou jsou duplicitní podání stejné písemnosti (stejný obsah, odlišné podací číslo). Některé omyly vznikají z neznalosti nebo neinformovanosti. Podepisující nemá platné oprávnění podání podepsat (nesoulad doby platnosti plné moci s datem podání). Nebo považuje platný elektronický podpis za oprávnění podat příslušné daňové podání (stává se to jak u podepisujících osob, tak i u pracovníků finančních úřadů).

Na obrázku 2 je zobrazeno chybové hlášení, které informuje podepisujícího o chybějícím identifikátoru klienta MPSV v certifikátu použitém pro elektronický podpis.

Obrázek 2 Certifikát neobsahuje identifikátor MPSV, zdroj vlastní

Závěr

Využití elektronického podpisu v komunikaci s finančním úřadem spočívá v elektronickém podávání a možnosti zřídit si a využívat daňovou informační schránku. Komunikace je zatím jednostranná směrem od daňového poplatníka na finanční úřad. V opačném směru zatím působí překážky legislativního a technického charakteru. Výjimku tvoří daňové informační schránky umožňující přístup k vybraným informacím z daňového řízení. Viditelnost těchto údajů nutí úředníky včas a správně vyřizovat písemnosti.

Přes prudký každoroční nárůst tvoří elektronická podání stále pouhý zlomek všech podaných písemností. Velká část podání je podána malou skupinou daňových profesionálů, zastupujících více daňových subjektů. Největší podíl elektronických písemností tvoří pravidelně se opakující přiznání k dani z přidané hodnoty.

Většímu využití brání legislativní překážky (zastupovat více subjektů může pouze daňový poradce nebo advokát), malá informovanost veřejnosti a technické problémy. Většinu uživatelů odradí složité nastavování systému počítače. Některé firmy (hlavně zahraniční) neumožňují z bezpečnostního hlediska používání Javy, ta je však pro elektronické podávání nezbytná.

Elektronické podávání přináší uživatelům na straně daňových poplatníků i na finančních úřadech mnoho výhod. Velký přínos je zvláště u podání velkých firem s velkým počtem položek (daňová přiznání k DSL, DNE a DPZ) a v případě často se opakujících podání (DPH). K většímu rozvoji by prospěla větší propagace a stimulace formou dalšího zvýhodnění elektronického podání, případně některá elektronická podání nařídit legislativně.

Ve své práci jsem popsal použité technologie, systémové požadavky na straně daňového subjektu a řešení na straně orgánů státní správy. Zhodnotil jsem využívání elektronického podpisu, popsal postupy a činnosti při komunikaci daňových poplatníků s finančními úřady. Tímto jsem splnil stanovený cíl.

Seznam literatury a použitých zdrojů

- [1] *Bezpečnost* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: < <http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/bezpecnost.htm> >.
- [2] *CO TÁHNE eGONOVÍ HLAVOU : aneb registry veřejné správy* [online]. [2008] [cit. 2008-05-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.egovernment.cz/registry/PDF/1.pdf>>.
- [3] Česko. Úřad pro ochranu osobních údajů. Vyhláška č. 366 ze dne 3. října 2001, o upřesnění podmínek stanovených v § 6 a 17 zákona o elektronickém podpisu a o upřesnění požadavků na nástroje elektronického podpisu. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 138, s. 7878-7881. Dostupný také z WWW: < <http://www.mvcr.cz/sbirka/2001/sb138-01.pdf> >.
- [4] Česko. Vláda. Nařízení vlády č. 304 ze dne 25. července 2001, kterým se provádí zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 117, s. 7078. Dostupný také z WWW: < <http://www.mvcr.cz/sbirka/2001/sb117-01.pdf> >.
- [5] Česko. Zákon č. 226 ze dne 9. května 2000, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 87, s. 5034-5036. Dostupný také z WWW: < <http://www.mvcr.cz/sbirka/2002/sb087-02.pdf> >.
- [6] Česko. Zákon č. 227 ze dne 29. června 2000 o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 68, s. 3290-3297. Dostupný také z WWW: < <http://www.mvcr.cz/sbirka/2000/sb068-00.pdf> >.
- [7] *Doporučený postup pro zpracování daňového přiznání nebo jiné písemnosti pro správu daní* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: < http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/postup_obecny.htm >.
- [8] *E-podpis* [online]. Ministerstvo informatiky ČR, [2007] [cit. 2008-03-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/micr/epodpis/default.htm>>.
- [9] *Formát souborů s oddělovači* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: < http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/soubory_odděl.htm >.

- [10] *Formát souborů XML* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: < http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/soubory_xml.htm >.
- [11] HAMÁČEK, Petr, STAUDEK, Jan. *Bezpečnost informačních systémů: Metodická příručka zabezpečování produktů a systémů budovaných na bázi informačních technologií*. Praha: Úřad pro státní informační systém, 2000. 130 s.
- [12] *Informační schránka nahrazuje úředníka* [online]. *Economia OnLine*, c1996-2008 [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <http://finweb.ihned.cz/c3-20527790-Px1000_d>. ISSN 1213-7693.
- [13] *Koncepce* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/koncepce.htm>>.
- [14] KOSEK, Jiří. *XML pro každého : podrobný průvodce*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing s. r. o., 2000. 164 s. ISBN 80-7169-860-1.
- [15] KOUKOLÍK, Zbyněk. *Interní materiály vydávání kvalifikovaných certifikátů*. Ministerstvo vnitra české republiky, [cit. 2008-04-25].
- [16] MRÁČKOVÁ, Milena. *Interní materiály elektronického podání*. Ministerstvo financí české republiky, [cit. 2008-05-05].
- [17] *Ověření konfigurace* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: < <http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/provoz.htm> >.
- [18] *Počty elektronických podání uskutečněných prostřednictvím aplikace EPO* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: < http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/30_416.html >.
- [19] *Podání písemnosti* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [21] *Podání písemnosti* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: < http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/epo_podani.htm >.
- [20] POKOJOVÁ, Hana. *Interní materiály elektronického podání*. Finanční ředitelství v Brně, [cit. 2008-05-02].
- [21] *Popis* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/popis.htm>>.
- [22] *Popis struktury souborů* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: < <http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/soubory.htm> >.

- [23] *Přehled postupů* [online]. Česká pošta, s. p., [2005] [cit. 2008-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://qca.postsignum.cz/www/procedures.php>>.
- [24] *Příklad souboru s oddělovači* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/soubory_priklad.txt>.
- [26] *Rozhraní* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/rozhrani.htm>>.
- [27] *Rozhraní číselníků* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/epo_ciselnik.htm>.
- [28] ROZSYPAL, Pavel. *Elektronické daňové podání* [online]. c2003 [cit. 2008-02-18]. PDF. Dostupný z WWW: <<http://www.issc.cz/archiv/2003/download/issc2003.pdf>>.
- [29] STEGURA, Tomáš. *Teorie a praxe elektronického podpisu: bakalářská práce*. Praha : Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta informatiky a statistiky, 2004. 56 s., 9 příl. Dostupný také z WWW: <www.vkc.cz/pdf/stegura-2004_ep_bak-prace.pdf>.
- [30] *Systémové požadavky* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/provoz_popis.htm>.
- [31] ŠKORPIL, Martin. *Interní materiály vydávání kvalifikovaných certifikátů*. První certifikační, a. s. [cit. 2008-04-07].
- [32] ŠVANCAR, Martin. *Interní materiály vydávání kvalifikovaných certifikátů*. Česká pošta, a. s. , [cit. 2008-04-17].
- [33] *Technologie* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/technologie.htm>>.
- [34] *ZAREP* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/zarep.htm>>.
- [35] *Zjištění stavu podání* [online]. Ministerstvo financí, c1999-2006 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <http://adisepo.mfcr.cz/adis/jepo/info/epo_stav.htm>.

Seznam obrázků

Obrázek 1 Jednoduchý příklad souboru ve formátu s oddělovači	23
Obrázek 2 Certifikát neobsahuje identifikátor MPSV	52

Seznam tabulek

Tabulka 1 Postup zavádění formulářů pro elektronické podání.....	12
Tabulka 2 Přehled písemností které lze podávat pouze se ZAREP	12
Tabulka 3 Přehled písemností které lze podávat se ZAREP i bez ZAREP.....	13
Tabulka 4 Počet EPO podle způsobu podání (FÚ v působnosti FŘ v Brně)	14
Tabulka 5 Ověření konfigurace počítače	20
Tabulka 6 Obsah důležitých položek XML struktury potvrzení.....	25
Tabulka 7 Parametry volání číselníků.....	27
Tabulka 8 Vydávání kvalifikovaných certifikátů.....	39
Tabulka 9 Platné kvalifikované certifikáty k poslednímu dni v měsíci	40
Tabulka 10 Rozdělení elektronických podání podle kategorie velikosti měst.....	45
Tabulka 11 Přehled písemností na FÚ v Jihlavě za rok 2006	46
Tabulka 12 Přehled písemností na FÚ v Jihlavě za rok 2007	47

Seznam grafů

Graf 1 Vývoj elektronického podání se ZAREP a bez ZAREP v období 2003 – 2007.....	14
Graf 2 Vývoj vydávání kvalifikovaných certifikátů u společnosti První certifikační, a. s.	37
Graf 3 Vývoj vydávání kvalifikovaných certifikátů u společnosti Česká pošta, s. p.....	38
Graf 4 Vývoj vydávání kvalifikovaných certifikátů u společnosti eIdentity, a. s.....	38
Graf 5 Vývoj vydávaných kvalifikovaných certifikátů podle jednotlivých vydavatel	41
Graf 6 Vývoj platných kvalifikovaných certifikátů podle jednotlivých vydavatelů.....	41
Graf 7 rozdělení trhu podle počtu platných kvalifikovaných certifikátů	42
Graf 8 Vývoj elektronického podání se ZAREP podle let.....	42
Graf 9 Vývoj elektronického podání se ZAREP podle měsíců.....	43
Graf 10 Porovnání přírůstku EPO se ZAREP k přírůstku vydaných kvalifikovaných certifikátů.....	43
Graf 11 Podíl jednotlivých skupin písemností se ZAREP na celkovém počtu.....	44
Graf 12 Podíl jednotlivých typů písemností na celkovém počtu EPO se ZAREP.....	44
Graf 13 Počet elektronických podání se ZAREP na 1000 obyvatel	45
Graf 14 Počet elektronických podání se ZAREP podle kategorií měst	46
Graf 15 Průběh zřizování DIS a nahlížení do DIS	47
Graf 16 Rozdělení podávajících podle pohlaví a věku.....	48
Graf 17 Podíl jednotlivých typů subjektu na nahlížení do DIS.....	49
Graf 18 Podíl nahlížení do DIS podle velikosti sídla.....	49
Graf 19 Rozložení nahlížení do DIS podle velikosti sídla v přepočtu na 1000 obyvatel	50

Seznam zkratek

ADIS	Automatizovaný Daňový Informační Systém, aplikace pro správu daní
AIX	Verze UNIXU firmy IBM
ASCII	American Standard Code for Information Interchange, znaková sada
CA	Certifikační autorita, subjekt vydávající certifikáty k veřejným klíčům
CPU	Central Processing Unit, ústřední výkonná jednotka počítače
CRDS	Centrální registr daňových subjektů
ČDS	Česká daňová správa
DaP	Daňové přiznání
DER	Distinguished Encoding Rules, kódovací pravidla používaná v kryptografii
DPF	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty, nepřímá spotřební daň
DPP	Daň z příjmů právnických osob
DPZ	Daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků
DSL	Daň silniční
EPI	Evidence písemností, část aplikace ADIS
EPO	Elektronické podání
FŘ	Finanční ředitelství
FÚ	Finanční úřad
HACMP	High Availability Cluster Multiprocessing, aplikace IBM pro monitorování systému (od sítě přes hardware a operační systém až po aplikace)
HTTP	Hypertext Transfer Protocol, internetový protokol určený původně pro výměnu hypertextových dokumentů ve formátu HTML
HTTPS	Nadstavba počítačového protokolu HTTP, zvýšená bezpečnost před odposloucháváním či podvržením dat je zajištěna šifrováním pomocí SSL nebo TLS

IDS	Informix Dynamic Server, relační databáze od IBM na základech SQL
ITU-T	International Telecommunication Union, sekce Telecommunication Standardization Sector, instituce vydávající standardy k telekomunikacím
LPAR	Logical partitions, rozdělení serveru na nezávislé počítače (vlastní systém, paměť, diskový prostor)
MF	Ministerstvo financí
NIM	Network Installation Management, standardní součást AIXu, umožňující údržbu systému po síti
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PCS	Poskytovatel certifikačních služeb
PCS	Poskytovatel certifikačních služeb
PKCS#12	Public Key Cryptography Standards, standard pro ochranu klíčů při jejich vzniku, exportu a importu v rámci různých operačních systémů
QCA	Kvalifikovaná certifikační autorita České pošty, s. p.
RA	RA Registrační autorita, pobočka CA, která provádí kontakt s klientem, sbírá požadavky o vydání certifikátů a odesílá je CA ke zpracování
SAN	Storage Area Network, oddělená datová síť, která slouží pro připojení externích zařízení k serverům
SSL	Secure Sockets Layer, vrstva, poskytující zabezpečení komunikace šifrováním a autentizací komunikujících stran
TLS	Transport Layer Security, kryptografický protokol pro zabezpečenou komunikaci na Internetu
TSM	Tivoli Storage Manager, aplikace IBM pro zálohování
ÚFDŘ	Ústřední finanční a daňové ředitelství
UNIX	původně Unics (podle Unary Information and Computing Service), víceúlohový a víceuživatelský operační systém
USB	Universal Serial Bus, sériové rozhraní pro připojení periférií, podporuje technologii Plug-and-Play

UTF-18	Unicode Transmission format, kódování znakové sady Unicode
VCA	Komerční certifikační autorita České pošty, s. p.
XML	Jazyk pro výměnu dat mezi aplikacemi a pro publikování dokumentů
XSLT	eXtensible Stylesheet Language Transformations, transformační jazyk pro převod zdrojových dat ve formátu XML do jiných datových struktur
ZAREP	zaručený elektronický podpis
ZoEP, ZEP	Zákon o elektronickém podpisu, č. 227/2000 Sb.
ZSDP	Zákon o správě daní a poplatků č. 337/1992 Sb.

Seznam příloh

Příloha 1 Pokyn D-252

Příloha 2 Struktura souboru ve formátu XML

Příloha 3 Příklad jednoduchého souboru ve formátu XML

Příloha 4 Zjištění stavu podání - seznam elementů, jejich význam a možné stavy

Příloha 5 Podporované druhy kódování

Příloha 1 Pokyn D-252

Ministerstvo financí

V Praze dne 4.března 2003

Č.j. 471/14664/2003

POKYN č. D – 252

Podmínky pro podání v daňových věcech prostřednictvím datové zprávy

(podání v elektronické podobě)

Čl. 1

Předmět úpravy

1. Tento pokyn upravuje podmínky pro podání v daňových věcech v elektronické podobě učiněná prostřednictvím datové zprávy, opatřené zaručeným elektronickým podpisem podle § 21 zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“), a zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZEP“).

2. Pokyn dále upravuje podmínky pro podání v daňových věcech učiněná na počítačové sestavě s doručením datové zprávy, neopatřené zaručeným elektronickým podpisem ve smyslu ustanovení ZEP. Při podání se vychází ze znění ZSDP.

Čl. 2

Technické podmínky pro podání

1. Pro podání v daňových věcech musí být datová zpráva ve tvaru stanoveném pro tento účel Ministerstvem financí. Struktura a tvar jsou přesně zveřejněny na internetové stránce ministerstva financí <http://adis.mfcr.cz/adis/jepo/index.html>.

2. Při podání v daňových věcech na technickém nosiči dat lze použít disketu 3,5“ formátovanou operačním systémem MS-DOS či WINDOWS s kapacitou 1,44 MB nebo síť Internet. K aplikaci v síti Internet se lze připojit prostřednictvím prohlížeče Microsoft Internet Explorer verze 5.01 a vyšší, který musí mít nainstalované prostředí Java.

3. Podrobnější informace naleznete na shora uvedené internetové stránce.

Čl. 3

Podání učiněná prostřednictvím datové zprávy, opatřené zaručeným elektronickým podpisem

1. Při podání učiněném prostřednictvím datové zprávy, opatřené zaručeným elektronickým podpisem, se postupuje podle § 21 ZSDP. Opatření datové zprávy zaručeným elektronickým podpisem vyplývá ze znění ZEP. Kvalifikovaný certifikát musí obsahovat takové údaje, aby osoba byla jednoznačně identifikovatelná. Jako jednoznačný identifikátor pro kvalifikovaný certifikát používá správce daně bezvýznamový identifikátor MPSV. O uvedení tohoto identifikátoru

v certifikátu je nutné požádat příslušnou certifikační autoritu při vystavování kvalifikovaného certifikátu.

2. Po odeslání datové zprávy prostřednictvím sítě Internet a po jejím přijetí společným technickým zařízením správců daně (viz § 21 odst. 7 ZSDP) je tímto technickým zařízením potvrzeno přijetí datové zprávy. Na tomto „Potvrzení přijetí podání“ jsou uvedeny časové údaje o přijetí datové zprávy na společné technické zařízení správců daně.

3. V případě, že má podání vady postupuje správce daně podle § 21 odstavec 8 ZSDP.

Čl. 4

Podání v daňových věcech učiněná na počítačové sestavě s doručení datové zprávy, neopatřené zaručeným elektronickým podpisem

1. Daňové přiznání na počítačové sestavě s doručení datové zprávy, neopatřené zaručeným elektronickým podpisem, se podává správci daně podle § 40 odst. 2 ZSDP na počítačových sestavách, které mají údaje, obsah i uspořádání údajů zcela totožné s tiskopisy „Daňové přiznání pro podání spolu s datovou zprávou, neopatřené zaručeným elektronickým podpisem“ označené „25 5520/DPH MFin 5520/DPH-vzor č.1, 25 5520/DNE MFin 5520/DNE-vzor č.1 nebo 25 5520/DSL MFin 5520/DSL-vzor č.1“, (dále jen „e-tiskopis daňového přiznání“). E-tiskopis daňového přiznání je vytisknut uvedeným programem až po zpracování daňového přiznání a po uložení na disketu nebo po odeslání prostřednictvím sítě Internet.

2. Byla-li při podání daňového přiznání odeslána datová zpráva prostřednictvím sítě Internet, je za den podání daňového přiznání považován den, kdy byl e-tiskopis daňového přiznání, při splnění ostatních podmínek pro podání, podán správci daně. Bude-li podání datové zprávy prostřednictvím sítě Internet učiněno ve lhůtě pro podání, přičemž e-tiskopis daňového přiznání bude podán ve lhůtě 3 dnů po lhůtě pro podání, správce daně bude s ohledem na výhody, které pro něj vyplývají z elektronického doručení daňového přiznání, postupovat stejně, jako kdyby dnem doručení e-tiskopisu daňového přiznání byl den přijetí datové zprávy na společné technické zařízení správců daně. V tomto případě se běh lhůt odvíjí od data doručení e-tiskopisu.

3. Byla-li při podání daňového přiznání datová zpráva podána na disketě, je za den podání daňového přiznání považován den, kdy byly e-tiskopis daňového přiznání a disketa, za splnění ostatních podmínek pro podání, podány správci daně.

4. Nebude-li k podání daňového přiznání učiněného na e-tiskopisu doručena datová zpráva, postupuje správce daně podle § 21 odst. 8 ZSDP, tj. vyzve daňový subjekt k doručení datové zprávy. Stejně postupuje i v případě odstranění jiných vad podání.

5. V případě, že bude správci daně doručena datová zpráva, ke které nebude ve stanovené lhůtě doručen e-tiskopis, postupuje správce daně podle § 44 ZSDP a vyzve daňový subjekt k podání daňového přiznání.

Čl. 5

Zpracování daňového přiznání nebo jiné písemnosti pro správu daní

1. Daňové přiznání nebo jiné podání lze zpracovávat prostřednictvím tohoto programu nebo lze načíst pro zpracování v tomto programu soubor vytvořený jiným programem ve zveřejněné struktuře a tvaru.

2. Program je vybaven kontrolou vložených údajů, přičemž po volbě příslušné ikony pro kontrolu Vás upozorní v Protokolu chyb na případné chyby, které je třeba opravit pro bezchybné

podání. Výpis těchto chyb je současně zobrazen ve spodní části obrazovky daňového přiznání a po zvolení vybrané chyby se kurzor nastaví na místo chyby (je červeně označeno). Obsahuje-li podání kritické chyby, které by neumožnily zpracování správcem daně, je možné zpracovávané daňové přiznání pouze uložit do pracovního souboru. Opětovné načtení je umožněno kontrolním programem.

3. Takto zpracované nebo načtené daňové přiznání nebo jiné podání lze odeslat prostřednictvím sítě Internet na společné technické zařízení správců daně nebo uložit na disketu. Podání můžete učinit prostřednictvím datové zprávy, opatřené zaručeným elektronickým podpisem, nebo na počítačové sestavě prostřednictvím datové zprávy, neopatřené zaručeným elektronickým podpisem.

4. V případě zvolení podání prostřednictvím datové zprávy, opatřené zaručeným elektronickým podpisem, jste vyzváni k podpisu datové zprávy, při odeslání prostřednictvím sítě Internet na společné technické zařízení správců daně.

5. Zvolíte-li podání na počítačové sestavě prostřednictvím datové zprávy, neopatřené zaručeným elektronickým podpisem, můžete tak učinit odesláním prostřednictvím sítě Internet na společné technické zařízení správců daně nebo uložením na disketu. Po odeslání nebo po uložení na disketu se datová zpráva uloží a zobrazí se e-tiskopis příslušné písemnosti. Tento tiskopis je po vytisknutí, vyplnění a opatření podpisem oprávněné osoby způsobilý pro podání správci daně ve smyslu § 40 odstavce 2 ZSDP.

6. S programem lze shora uvedeným způsobem pracovat v on-line i off-line režimu.

7. Mimo shora uvedené způsoby podání lze vytisknout prostřednictvím programu Adobe Acrobat Reader počítačovou sestavu daňového přiznání podle vzoru tiskopisu MFin pro příslušnou daň nebo vytisknout údaje do formuláře MF. Program Adobe Acrobat Reader je volně šířen a je možné jej bezplatně a legálně nainstalovat.

Čl. 6

Při zpracování daňových přiznání je třeba řídit se podmínkami zveřejněnými na internetových stránkách ministerstva financí v části ELEKTRONICKÉ ZPRACOVÁNÍ PÍSEMNOSTÍ PRO SPRÁVU DANÍ, kde je i podrobný popis programu včetně vyžadovaných technických parametrů.

Čl. 7

Tento pokyn nahrazuje pokyn D-244.

Příloha 2 Struktura souboru ve formátu XML, zdroj [10]

Písemnost ve formátu XML má jako hlavní (root) element

<Písemnost>

.....

</Písemnost>

V elementu písemnosti se nachází element odpovídající typu písemnosti (zkratce uvedené v popisu souboru), např.:

<DSLDAAP>

.....

</DSLDAAP>

V něm se nacházejí věty souboru podle popisu struktury. Jméno každého elementu věty začíná slovem "Veta" doplněným o písmeno typu věty, např.:

<VetaP/>

Ve větě se již nacházejí atributy nesoucí hodnoty, jejichž název odpovídá názvům položek příslušné věty, např.:

<VetaP jmeno="Pavel" kc_danpo="200" />

Kromě vět se v souboru mohou vyskytovat i přílohy, které slouží k vložení elektronické přílohy do písemnosti. K zápisu slouží element:

<Prilohy>

.....

</Prilohy>

Přílohy jsou dvojího typu, obecné a predepsané. Obecné přílohy jsou dopředu neklasifikované elektronické dokumenty, které poplatník může vložit do písemnosti. Naproti tomu predepsaná příloha je dopředu určena a pojmenována, např. Potvrzení o zaplacených částkách na penzijní připojištění (u DPF), a může s ní být podle toho dále nakládáno. Obecné přílohy jsou vkládány do elementu přílohy pomocí:

<ObecnaPriloha>

.....

</ObecnaPriloha>

Pojmenované přílohy jsou vkládány do elementu přílohy pomocí:

<PojmenovanaPriloha>

.....

</PojmenovanaPriloha>

Každému přiloženému dokumentu odpovídá právě jeden element ObecnaPriloha nebo PojmenovanaPriloha.

Obsah přiloženého souboru je při odesílání zakódován jedním z podporovaných kódování (např. base64) a uložen do obsahu elementu ObecnaPriloha nebo PojmenovanaPriloha, použité kódování je uloženo do atributu 'kódování' téhož elementu. České znaky uvnitř TXT souboru je třeba uložit ve znakové sadě UTF-8.

V elementu výstupní písemnosti se nachází ještě element obsahující kontrolní informace:

<Kontrola>

.....

</Kontrola>

V něm se nacházejí věty souboru podle popisu struktury. Jméno každého elementu věty začíná slovem "Veta" doplněným o písmeno.

Příloha 3 Příklad jednoduchého souboru ve formátu XML, zdroj [10]

```
<?xml version="1.0" encoding="WINDOWS-1250" ?>
```

```
= <Pisemnost>
```

```
= <DSLDAPI>
```

```
<VetaD dapdsl_forma="B" dokument="DAP" k_uladis="DSL" kc_zalcelk="1044.5"  
kc_zbydopl="4530.5" poc_pril="2" rok="1997" typ_dapdsl="A" vysldan_po="5575"  
zdozd_do="31.12.1997" zdozd_od="1.1.1997" />
```

```
<VetaP c_ufo="2" dic="32132115" naz_obce="Ústí n.L. 5 - Lesov" okres="okres Ústí nad  
Labem" pbu="100" psc="50002" stat="CR" typ_ds="P" ulice="Horákova" c_pop="1633"  
zkrobchjm="Firma BBB, s.r.o." />
```

```
<VetaZ d_zal="12.3.1996" kc_castka="44.5" />
```

```
<VetaZ d_zal="13.10.1996" kc_castka="1000" />
```

```
<VetaO c_rdapdsl2="1" doplnspz="11" k_drvoz="1" kc_danbos="100" kc_dpovin="75"  
kc_sleva="25" md_dpovin1="3" md_dpovin2="1" md_dpovin3="0" md_dpovin4="0"  
md_dpovin5="0" md_osvob="0" objemmot="2000" rok="1997" sazbadsl="25"  
spz="HKK1415" />
```

```
<VetaR t_prilohy="Příloha 1 anbfjfo fjsbnwuoro wothhqqieo fjjhhhhvnbnbnc hbhf bjf fi"  
/>
```

```
<VetaR t_prilohy="Příloha 2 bh b h fgbv bv" />
```

```
</DSLDAPI>
```

```
</Pisemnost>
```

Příloha 4 Zjištění stavu podání - seznam elementů, jejich význam a možné stavy, zdroj [19]

Element	Název	Hodnoty	Popis
por_podani	Podací číslo	číslo	Zadávané podací číslo písemnosti (identifikátor informací).
apl_oblpod	Aplikační oblast	3 znaky např. DSL, DNE,...	Odpovídá první části zkratky označení písemnosti. Odpovídá položce k_uladis v definici struktury souboru.
typ_podani	Typ podání	3 znaky např. DAP, PIS	Vyjadřuje typ písemnosti. Odpovídá položce dokument v definici struktury souboru.
c_ufo_prij	Číslo cílového finančního úřadu	číslo 1 až 499	Odpovídá číslu finančního úřadu dle číselníku, na který byla písemnost směřována.
email_ext	Elektronická adresa podavatele (e-mail).	255 znaků	Element je obsažen pouze pokud byl při podání písemnosti zadán e-mail pro zaslání informací o změně stavu.
d_podani	Datum odeslání	datum	Datum uložení písemnosti do centrální databáze MF.
cas_podani	Čas odeslání	čas	Čas uložení písemnosti do centrální databáze MF.
p_zareppod	Příznak podání se ZAREP	1 znak	Hodnoty: A – podání se ZAREP N – podání bez ZAREP
p_platnostpod	Příznak platnosti podpisu podání se ZAREP	1 znak	Hodnoty: A – podpis podání je platný N – podpis podání není platný C – podání obsahuje chyby podpisu K – podání čeká na opožděnou kontrolu platnosti podpisu podání
p_chybapod	Příznak chyby dat podání	1 znak	Hodnoty: N – data podání jsou bez chyb S – chyba struktury v datech podání K – kritická chyba v datech podání I – chyba informací v datech podání
stav_podpre	Stav podání MF	číslo 0 - 5	Vyjadřuje stav podání v centrálním úložišti na serveru MF. Význam viz následující položka
stav_podpre_text	Popis stavu podání MF	255 znaků	0 – podání uloženo do databáze na MF, ale je nutná ještě opožděná kontrola platnosti podpisu 1 – podání uloženo do databáze na MF, ale již není nutná opožděná kontrola platnosti podpisu 2 – podání odesláno na finanční úřad 3 – podání doručeno na finanční úřad, přijata doručenka z finančního úřadu o uložení do databáze 4 – potvrzení o doručení na finanční úřad zasláno poštou podavateli 5 – potvrzení o přijetí či odmítnutí na finančním úřadu zasláno poštou podavateli
stav_podapl	Stav podání finančního úřadu	číslo 1 - 3	Stav zpracování podání na finanční úřad. Význam viz. následující položka.
stav_podapl_text	Popis stavu podání finančního úřadu	255 znaků	Stav přijetí podání aplikací na finančního úřadu. Hodnoty: 1 - podání nebylo dosud aplikačně zpracováno 2 – podání bylo odmítnuto 3 – podání bylo přijato (v případě DAP se jedná o spárování se zkráceným podáním)
d_pripodapl	Datum zpracování finančním úřadem	datum	Datum zpracování písemnosti příslušnou úlohou na finančního úřadu (přijetí/odmítnutí).
pozn_pripodapl	Poznámka zpracování aplikací.	255 znaků	Pokud bylo podání odmítnuto, obsahuje text poznámky, krátké odůvodnění.

Příloha 5 Podporované druhy kódování, zdroj [19]

WINDOWS-1250

UTF-8

UTF-16

UNICODE

US-ASCII

ISO-8859-1

ISO-8859-2

ISO-8859-3

ISO-8859-4

ISO-8859-5

ISO-8859-6

ISO-8859-7

ISO-8859-8

ISO-8859-9

EBCDIC-CP-US

EBCDIC-CP-CA

EBCDIC-CP-NL

ISO-Latin-1

ISO Latin-2